

Ilm-fan – taraqqiyot asosi.
Zamonaviy ilm-fan yutuqlariga,
innovatsion g'oyalarga
tayanmagan davlatning ham,
jamiatning ham kelajagi yo'q.
Faqat ilm va ma'rifat,
intellektual salohiyat, har
monolama bilimli kadrlar
hisobidan biz O'zbekistonni
yangi taraqqiyot bosqichiga
olib chiqa olamiz.

Shavkat MIRZIYOV

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan • E-mail: info@marifat.uz • 2017-yil 30-dekabr, shanba № 104 (9065)

МИЛЛИЙ КИНО САНЪАТИМIZ РИВОЖИННИ ЯНГИ БОСҚИЧГА КЎТАРИШ – ДАВР ТАЛАБИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 29 декабрь куни миллый кино санъати ва киноиндустряимизни ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ишлар таҳлили ва бу борада мавжуд муаммоларни ҳал этиш масалалари гагишланган йигилиш бўлиб ўтди.

Йигилишда Бош вазир, тегишли вазирлик ва идоралар, «Ўзбеккино» миллый агентлиги ва унинг тизимишаги ижодий ташкилотлар раҳбарлари, киноижодкорлар вакиллари иштирок этди.

Дунё миқёсida турли ғоя ва мафкуралар кураши, одамлар, айниқса, ёшларнинг қалби ва онгини егаллаш учун турли кучлар ўтасида рақобат кескин тус олган бугунги кунда энг оммавий санъат бўлган кинонинг бекиёс имкониятларидан самарали фойдаланишимиз керак, деб таъкидлари давлатимиз раҳбари.

Харакатлар стратегиясида кўзда тутилган мамлакатимизни модернизация қилишининг устувор вазифалари барча соҳа ва тармоқлар катори кино санъатини ҳам такомиллаштириш, соҳа учун янги имкониятлар яратишни талаб қилмоқда. Шу мақсадда Президентимизнинг 2017 йил 7 августдаги «Миллий

кинематографияни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги қарори мамлакатимизда кино санъати ва киноиндустрияини изчил тараққий эттириш, унинг моддий-техникий базасини мустаҳкамлаш, юкори малакали қадрлар тайёрлаш борасида муҳим ҳуқуқий ҳужжат бўлиб хизмат қилмоқда.

Йигилишда киноижодкорларимиз бундай шартшароитлардан самарали фойдаланиш, халқимиз, айниқса, ёшларимизни истиқлол ғоялари руҳида тарбиялашга кўмаклашадиган, бой тархимиз, буюк аждодларимизнинг бетимсол жасорати, замондошларимизни фидокорона мехнатини акс эттирадиган, уларнинг ёрқин образлар тасвирланган фильмлар кўриш ҳақидаги орузларини амала ошириш йўлида барча куч ва имкониятларини ишга солишилари лозимлиги таъкидланди.

(Давоми 2-бетда.)

Қувонч ва шодлик келтириш янги йил!

«Туркистон» саройида
«Президент аркаси» байрам
тадбири бўлиб ўтди

Эрталаб соат 09:00. Пойтахтимиздаги Мустақиллик майдонининг шундукқина бикинида жойлашган мұхташам «Туркистон» саройига гурх-гурх болакайлар ўтирган «Isuzu» автобуслари яқинлашиб келмоқда. Карнай-сурнай, чилдирма садолари янграйди.

(Давоми 5-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 29 декабрдаги «Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиклари фаолиятини янада такомиллаштириш ва рағбатлантириши чора-тадбирлари тўғрисида» ги ПФ-4907-сон Фармонига мувофиқ, мамлакатимиз илм-фани нуғузини янада ошириш, илмий-технологик салоҳиятни юксалтиришда академик илм-фанинн ролини кучайтириш, Фанлар академияси аъзолари таркибини фаннинг устувор йўналишиларда олиб бораётган фоал илмий-тадқиқот изланишлари натижалари билан республика ва халқaro илмий ҳамжамият томонидан эътироф этилган таникли олимлар хисобига кенгайтириш, мавжуд илмий мак-

таблар анъаналарини давом эттириш ва янги мактаблар яратилишини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ҳақъяти ва тегишли фан ихтисос-ликлари бўйича фаолият кўрсатадиган ҳақиқий аъзоларининг тавсисига асоссан қўйдагилар Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси этиб тасдиқлансан:

Физика-математика фанлари бўйича

Азамов Абдулла — Фанлар академияси
Математика институти бўлим мудири
(Давоми 2-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИ ҲАМДА СОБИҚ ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИГИ ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИ ВА МУХБИР АЪЗОЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА Рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ҳамда собиқ Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ва мухбир аъзоларини янада кўллаб-куватлаша ва фаолиятини рағбатлантириш, республиканинг академик илм-фани нуғузини ошириш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки: 2018 йил 1 январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ва мухбир аъзоларини янада кўллаб-куватлаша ва фаолиятини рағбатлантириш, республиканинг академик илм-фани нуғузини ошириш мақсадида:

бари микдорида, собиқ Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги фанлари академиясининг мухбир аъзолари (кейинги ўринларда мухбир аъзолар деб аталади) учун эса — энг кам ойлик иш ҳақининг сакиз баробари микдорида ойлик гонорар тўланади;

(Давоми 3-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ «ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА ЮҚОРИ НАТИЖАГА ЭРИШГАН СПОРТЧИЛАРНИ ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОЙИШНИ ИМЗОЛАДИ

Фармойишида Олимпия ўйинлари дастурига кирилган оғир атлетика спорт тури бўйича 2017 йил 28 ноябрь — 6 декабрь кунлари Анҳайм шахрида (АҚШ) ўтказилган жаҳон чемпионатидаги мувофқияти иштирок этган ўзбекистон спортичилари:

Ёкубов Достон Жалолиддин ўғли 69 килограммни вазнда биринчи ўринни (олтин медаль) заллагани учун 12 000 АҚШ доллари;

Собиров Фарҳодбек Анвар ўғли 94 килограммни

вазнда иккича ўринни (кумуш медаль) заллагани учун 6 000 АҚШ доллари;

Ефремов Иван Владимирович 105 килограммни вазнда иккича ўринни (кумуш медаль) заллагани учун 6 000 АҚШ доллари;

Эргашев Адҳамжон ўғли 62 килограммни вазнда учинчи ўринни (бронза медаль) заллагани учун 3 000 АҚШ доллари микдоридаги бир марталик пул мукофоти билан тақдирланиши белгиланди.

Ўз

Ёкубов Достон

Собиров Фарҳодбек

Ефремов Иван

Эргашев Адҳамжон

МИЛЛИЙ КИНО САНЬАТИМИЗ РИВОЖИНИ ЯНГИ БОСКИЧГА КҮТАРИШ – ДАВР ТАЛАБИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Президентимиз соҳа олди-да турган долзарб вазифалар хақида тўхтаби, кино санъатининг маданий-техник базасини мустаҳкамлаш, иктидорли ёш режиссёр, актёр, оператор ва рассомларнинг дунёдаги етакчи киностудиялар, маданият ва санъат йўналишидаги олий таълим мусассаларида тажриба ва малака оширишини ташкил этиш билан боғлиқ ишларни жадаллаштириш ва уни тизимида рашнида йўлга кўйиш зарурлигини алоҳида кайд этди.

Маълумки, вилоятларимизда маданият ва санъат коллежлар, пойтактамизда эса Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти, Нукус ва Кўкон шаҳарларидан унинг филиаллари фаолият кўрсатмоди, деди мамлакатимиз раҳбари. Кино соҳаси учун сценарист ва режиссёrlар, оператор ва актёrlар тайёрланаётган бу таълим даргоҳларининг имлйи ва ижодий савиаси, ўқув дастурлари ва методикасини замонавий талаблар асосида такомиллаштириш лозим.

Мажлисда кино санъатимиз, киноиндустрияимизнинг жаҳон миқёссида рақобатбар дошлигини таъминлаш, бунинг учун етук професионал режиссёrlар, кинодраматурглар, актёrlар, рассомлар, операторлар тайёрлар зарурлигига алоҳида эътибор караттиди.

Яна бир муҳим масала – худудларда кинотеатрлар куриш, мавжудларини реконструкцияни килиш билан боғлиқ ишларни атрофлича музҳокама қилинди. 1996 йилга жадар мамлакатимизда мавжуд бўлган 342 та киши ва ёзги кинотеатрларнинг 323 таси ўтган йиллар мобайнида хусусиylashтирилб юборилган. Уларнинг асосий қисми савдо маҳмусаси, тўйхона, бозорга айлантирилиб, фаолияти буткул ўзгартирилган ёки бузуб ташланган. Бугунги кунда мулқулилк шакли турлича бўлган 176 та кинотеатрдан 8 таси авария холатида, 65 таси жиддий тайморталаб, қолгандарининг деярли ярми фаолият кўрсатмайди.

Мамлакатимиз кино санъатини талаб даражасида ри-

вожлантириш учун бу муаммаларнинг ечимини албатта топишимиз зарур, деди Президентимиз.

Ана шулардан келиб чиққан ҳолда, вилоят ва туманларда кинотеатрлар фаолияти катъи йўлга кўйиш бўйича тегишли мутасаддиларга аниқ топшириклар беришади.

Кинопрокат тизими ҳам кониқарсиз экани, бу яратилётган фильмларни мунтазам намойиш этиб бориш, бошқача айтганда, аҳолига кино хизмати кўрсатиш кўламини кенгайтириш имконияти чеклаб кўйётгани танқид килинди.

Бугунги кунда хусусий киностудиялар сони ҳам кўпайб бормоқда. Буни ижодий ҳол сифатида баҳолаш мумкин. Бирок санъатга меҳр кўйиш билан иш битмайди, яъни яхши фильм яратиб бўлмайди. Бинобарин, соҳа бўйича професионал билимга эга бўлмай, ўқиб-ўрганимай, ҳақиқий устоз тарбиясини олмай, бу соҳада кутилган натижага эришиш мумкин эмаслиги таъкидланди.

Давлат томонидан берилади.

диган ижодий грантлар учун ўтказиладиган танловларда хусусий студияларнинг иштироки ўзига хос соглом ижодий рақобатни юзага кептиради, деди давлатимиз раҳбари. Рақобат бор жойда албатта ривожланиш, янгилик бўлади. Миллий киномизнинг тараққиётни учун бу ниҳоятда муҳим аҳамиятни эга.

Фаол тадбиркорлик, инновацион гоялар ва технологияларни кўллаб-куватлаш йи-лида барча соҳалар катари миллий киноиндустрияимизни ҳам инновацион ёндашувлар асосида ривожлантиришга алоҳида эътибор қараттиш кераклиги таъкидланди.

Биз миллий ва умуминсоний қадриялар руҳида яратилган энг яхши романлар, спектакллар, мусика ва тасвирий санъат асарларимизни, бадиий фильмларимизни ҳалқаро миқёсда намойиш этиш, дунё жамоатчилигига etkazish бўйича алоҳида тизим яратишимиш керак, деди Шавкат Мирзиёев. Бундай асарларни охиржий тилларга таржима қилиш, уларнинг кенг тарғиботини ташкил этиш, ҳалқаро фестиваль,

кўргазма ва танловларда фаол иштирок этиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиши зарур.

Ингилизда соҳадаги мавжуд камчилик ва муаммоларни бартараф этиш юзасидан мутасадди ташкилотлар раҳбарларига топшириқ ва кўрсатмалар берилди. Жумладан, кинематография соҳасини ривожлантириш борасида қабул килинган қарорлар ижросини таъминлаш, охиржий киностудиялар ва киноижодкорлар билан алоқаларни мустаҳкамлаш, улар билан ҳамкорлиқда фильмлар яратишни йўлга кўйиш фоят муҳим экани қайд этилди.

Биз буюк ҳалқумизни улугламоқчи, Ўзбекистон номини бутун дунёга тараннум этимокчи эканмиз, бу ишни биринчи навбатда кино санъати орқали жаҳон экранларини забт этишимиз мумкин. Бунинг учун яна бир бор куч ва имкониятлар, ижодий салоҳиятни ишга солисимиз керак, деди пирорварида давлатимиз раҳбари.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Бахадирханов Муҳамед Кабир — Тошкент давлат техника университети кафедра мудири

Бахрамов Садридла Абдуллаеви — Фанлар академияси физика-математика ва техника фанлари бўлуми раҳбари-имлй котibi

Зайнабидинов Сиражидин — Андижон давлат университети профессори

Лақаев Саидиҳмат Норхигитович — Самарқанд давлат университети кафедра мудири

Усманов Тимурбек — Фанлар академияси Ионглазма ва лазер технологиялари институти лаборатория мудири

Эгамбердиев Шуҳрат Абдуманнапови — Фанлар академияси Астрономия институти директори

Кимё фанлари бўйича

Жалилов Абдулаҳат Турапови — “Тошкент кимё-технологиялар имлй-таддикот институти” давлат унитар корхонаси директори

Ибрагимов Баҳтияр Туляганови — Фанлар академияси бош имлй котibi

Намазов Шафаат Саттарови — Фанлар академияси Ўмумий ва ноорганик кимё институти лаборатория мудири

Тураев Аббасхан Сабирханови — Фанлар академияси Биоорганик кимё институти директори ўринбосари

Биология фанлари бўйича

Абдурахмонов Иброҳим Юлчиевич — Инновациян ривожланиш вазири

Сабиров Равшан Заиро — Фанлар академияси Биоорганик кимё институти лаборатория мудири

Тожибаев Комил Шаробитдинови — Фанлар академияси Ботаника институти директори

Техника фанлари бўйича

Аллаев Каҳраман Рахимови — Тошкент давлат техника университети профессори

Игамбердиев Ҳусан Закирови — Тошкент давлат техника университети профессори

Мирсаидов Мирзиёид — Тошкент ирригация ва кишлоқ ҳўжалигини механизациялаш мұнандислари институти кафедра мудири

Кишлоқ ҳўжалиги фанлари бўйича

Сулаймонов Ботиржон Абдушукирови — Тошкент давлат аграр университети ректори

Тарих фанлари бўйича

Сагдуллаев Анатолий Сагдуллаеви — Ўзбекистон Миллий университети профессори

Юсупова Дилорам Юнусовна — Фанлар академияси Шарқшунослик институти етакчи имлй ходими

Иқтисодиёт фанлари бўйича

Абдурахманов Каландар — Г.В.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошкент филиали директори

Аимбетов Нагмет Каллиеви — Фанлар академияси Қорақалпоғистон бўлими раиси

Филология фанлари бўйича

Каримов Наим Фатихови — Қатагон курбонари хотираси музейи етакчи имлй ходими

Мирзаев Тўра — Фанлар академияси ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти етакчи имлй ходими

Юридик фанлар бўйича

Сайдов Акмал Ҳолматови — Инсон ҳукуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази директори

Педагогика фанлари бўйича

Жураев Рисбай — Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари имлй-таддикот институти лойиҳа раҳбари

Тиббиёт фанлари бўйича

Алави Анис Лютфуллаеви — Республика ихтисослаштирилган терапия ва тиббий реабилитация имлй-тиббиёт маркази лойиҳа раҳбари

Арипов Тамараҳон Уктамовна — Соғлиқни саклаш вазири Республика иммунология имлй маркази директори

Иноятова Флора Ильясовна — Республика ихтисослаштирилган педиатрия имлй-амалий тиббиёт маркази лойиҳа раҳбари

Курбанов Равшанбек Давлетови — Республика ихтисослаштирилган кардиология имлй-амалий тиббиёт маркази директори

Назиров Фурӯз Гафурови — академик В.Вахидов номидаги Республика ихтисослаштирилган хирургия имлй-амалий тиббиёт маркази директори

Санъатшунослик фанлари бўйича

Хакимов Акбар Абдуллаеви — Фанлар академияси Санъатшунослик институти бўлим мудири

2. Ўзбекистон Республикасининг Бош вазари А.Н.Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Р.С.Қосимов, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг тасдиқланган ҳақиқий аъзоларининг асосий фаолият йўналишлари доирасида 2018 йилга мўлжалланган “Йўл ҳариталари”ни тасдиқласин, ижросини назоратга олсин ва режалаштирилган барча тадбирларни тегишли вазирилик ва идоралар билан биргаликда амалга оширилишина таъминлаш зарур чораларни кўрсинг.

“Йўл ҳариталари”да Фанлар академиясининг тасдиқланган ҳақиқий аъзолари томонидан, жумладан, куйдаги йўналишлардаги тадбирлар амалга оширилиши наазарда тутилсин:

имлй-таддикот ва инновациян фаолият; имлй-натижаларни амалиётла жорий қилиш; жойларда имлй мактабларни ривожлантириш; ўз фаолиятига тегишли худудий ва тармоқ мумаларининг имлй асосланган ечимларини ишлаб чиқишида фаол иштирок этиш;

таълим жаҳаёнда иштирок этиш, иктидорли ёшларни имлй фаолиятни жалб қилиш; ҳалқаро имлй ҳамкорликни ривожлантириш, ҳалқаро миқёсда Ўзбекистон имл-фани нуфузини юқсалтириш;

имл-фан таълими тасъида иштирок этиш, жаҳаёнларни жадаллаштириш борасида мамлакатимизда амалга оширилаётган тизимили ислогохатларнинг мазмун-моҳиятини, замонавий имл-фан ютукларини жойларда кенг тарғиб қилиш.

3. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти Б.С.Йўлдошев Фанлар академиясининг тасдиқланган ҳақиқий аъзоларининг 2018 йилга мўлжалланган “Йўл ҳариталари” ижроси мониторингни юртисин ҳамда йилнинг ҳар чорак якунлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таълими маълумот киритиб борсин.

4. Мазкур Фармонинг ижросини назорат килиши Ўзбекистон Республикасининг Бош вазари А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Р.С.Қосимов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тошкент шаҳри,
2017 йил 29 декабрь

Ш.МИРЗИЁЕВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИ ҲАМДА СОБИҚ ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИННИГ ҲАҚИҚИЙ АЪЗОЛАРИ ВА МУХБИР АЪЗОЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА Рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида

(Давоми. Боши 1-бетда.)

академикларга ва мухбир аъзоларга тўлнадиган ойлик гонорарлар жисмоний шахсларнинг даромадларига солинадиган даромад солигисиз амалга оширилади.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги 2018 йил 1 январдан бoshлаш ушбу Фармонининг 1-бандида белгиланган тадбирларни молиялаштириш учун зарур маблағларни ажратишни Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларида назарда тустан.

3. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси манфаатдор

вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда:

қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва кўшимчалар юзасидан Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар кирицсан;

ўзлари қабул қилган меъёрий-хукукий ҳужжатларни ушбу Фармонга мувофиқлаштирилар.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 29 деқабрдаги "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиклари фаолиятини янада тақомиллаштириш ва рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"-ги ПФ-5146-сон Фармонининг 1-бандида иккинчи ва учинчи хатбошилари чиқарип ташлансан.

банди ўз кучини йўқотган деб хисоблансан ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 10 августрдаги "Собиқ Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзолари ва мухбир аъзоларини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"-ги ПФ-5146-сон Фармонининг 1-бандида иккинчи ва учинчи хатбошилари чиқарип ташлансан.

5. Ушбу Фармонинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Р.С.Қосимов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари С.Р.Холмуродов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари – қишлоқ ва сув хўжалиги вазири З.Т.Мирзаев ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси президенти Б.С.Йўлдошев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Тошкент шаҳри,
2017 йил 29 декабрь

Ш.МИРЗИЁЕВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини тасдиқлаш тўғрисида"ги ва "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ҳамда собиқ Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзолари ва мухбир аъзоларини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонларига шарҳ

Иқтисодиётни инновацион ривожлантиришда академик им-фанинг ролини кучайтириш, илмий-тадқиқот ва инновацион фаолиятни ривожлантириш, илгор илмий ютуқларни амалиётта жорий этиш, жойларда илмий мактабларни мустаҳкамлаш ҳамда тегишли ҳудудий ва тармоқ муаммоларини ҳал килишда уларнинг фаол иштирокини таъминлаш, иқтидорли ёшларни илмий фаолиятга жайл билиш, ҳалқаро миқёсда мамлакат им-фани нуғузини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини тасдиқлаш тўғрисида"ги Фармони қабул килинди.

Фанлар академияси ҳақиқий аъзоларига охирги сайловлар 1995 йилда ўтказилган мазкур Фармонининг тарихий аҳамиятини янада оширади. Ўтган йиллар мобайнида академикларнинг сони иккى мартаңдан кўпроқса қисқарди ва ҳозирги кунга келиб академиянинг атаги 63 нафар ҳақиқий аъзолари қолган эди.

Давлатимиз раҳбарининг топшириклари иккиси доирасида қисқа вакт ичидаги илмий-тадқиқот фаолиятининг норматив-хукуқий базаси ва молиялаштириш механизmlарини янада такомиллаштириш, моддий-техника салоҳиятини мустаҳкамлаш ва самарадорлигини оширишга йўналтирилган максади комплекс чора-тадбирлар изчил равишда амалга оширилмоқда.

Бу кенг қамровли вазифаларни амалга оширишда мамлакат фундаментал фанининг

етакчиси сифатида Фанлар академияси ҳақли равишда алоҳида ўрин тулади.

9 та илмий-тадқиқот муассасаси Фанлар академияси таркибига қайтарилид, катор илмий ташкилотлар қайта ташкил этилди, Фанлар академиясининг фан йўналишлари бўйича 3 та бўлими ва Навий бўлими ташкил этилди, Ўзбекистоннинг энг янги тарихи бўйича Жамоатчилик кенгаши фаолияти ўйланаётган ўйларни тўғлигидан. «2017-2021 йилларда Республикада илмий-тадқиқот муассасалари инфратузилмасини мустаҳкамлаш ва инновацион фаолиятни ривожлантириш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастур» амалга оширилмоқда.

2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида фан ва таълим соҳаларини ривожлантиришнинг энг муҳим йўналишлари сифатида илмий-тадқиқот ва инновация фаолиятини рағбатлантириш, илмий ва инновация ютуқларини амалиётта жорий этишнинг самарали механизмиларни яратиш, олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтлари хузурида ихтинослаштирилган илмий-экспериментал лабораториялар, юкори технология марказлари ва технопарклари ташкил этиш белgilanlangan.

Ўз навбатida, Ўзбекистон Республикаси Президентин томонидан 2018 йил – Faol tадбиркорлик, инновациян оғоялар ва технологияларни кўллаб-куватлаш йили, деб эълон килиниши Ҳаракатлар стратегиясини амалга оши-

ришга хизмат қиласи ҳамда иқтисодиёт ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида инновацион жаҳрёнларни жаддаплаштиришга катта туртки беради.

Шу муносабат билан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини тасдиқлаш тўғрисида"ги Фармони билан 22 йиллик узок, танаффусдан сўнг академиклика тасдиқлаш учун энг муносабат олимпирни ташлов асосида саралаб олиш ишларига якун ясалмоқда. Фармонга мувофиқ, академиянинг Ҳайъати ва фаолият кўрсатадиган ҳақиқий аъзолари таркиби ёшарди, бу академикларнинг бой ҳаётӣ таҳрібаси ва интеллектуал салоҳиятидан илм-фан, таълим ва ишлаб чиқариш соҳаларида самарали фойдаланиши имкониятни беради.

Тасдиқланган академиклар каторидан – Республиканинг физика-математика, кимё, биология, техника, қишлоқ ҳўжалиги, тарих, иқтисолидёт, филология, хукукшунослик, педагогика, тиббиёт фанлари ҳамда санъатшунослик соҳаларида кўзга кўринган, замонавий илмий-тадқиқот фаолиятини белгилаб берадиган кўйидаги катор муҳим мезонлар бўйича кўп босқичларни саралашдан муваффакиятли ўтган олимлари ўрин олди:

илмий жамоатчилик томонидан тан олинган, илм-фанни шахсий ютуқлари ва йириг илмий натижалари билан бойтган;

ўз йўналишида янги илмий мактаб ташкилотчи ва раҳбари бўлган ёки мавхуд илмий мактабни ривожлантиришда бевосита иштирок этган;

амалиётта жорий этилган

ишилманмаларга эга бўлган ёки ўзи раҳбарлик қилаётган жамиятни ходимлари томонидан эришилган фан ютуқларини ишлаб чиқаришга ёки амалиётта жорий этишда бевосита катнашган;

фундаментал, амалий илмий лойхалар ва инновацион ишилманмаларга илмий раҳбарлик килган;

халқаро илмий лойхаларга илмий раҳбар бўлган ёки уларни бажариш ва халқаро илмий ҳамкорликда иштирок этган.

Танловли саралаш асосида академиклар каторини тўлдириш натижасида Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларни таркиби ёшарди, бу академикларнинг бой ҳаётӣ таҳрібаси ва интеллектуал салоҳиятидан илм-фан, таълим ва ишлаб чиқариш соҳаларида самарали фойдаланиши имкониятни беради.

Бундан ташқари, академикларни илмий, таълим ва ишлаб чиқарish жараёнлари фаол жайл этиш режалаштирилган.

Фармон билан, шунингдек, академикларнинг асосишига ишлаб чиқарish жараёнларни оширилган "Йўл ҳариталари"ни тасдиқлаш топширилди, улар томонидан илмий-инновацион соҳада амалга оширилётган ислоҳотлар мазмун-мөхиятини тарбиғ килиш, замонавий илм-фан ютуқларини оммалаштириш бўйича максадли тадбирлар амалга оширилди.

Мазкур Фармонларнинг қабул қилиниши академик илм-fan нуғузини янада оширади, унинг кадрлар ва интеллектуал салоҳиятини мустаҳкамлаш, иқтидорли ёшларни илм-фан соҳасига кенг жайл билиш,Faol тадбиркорлик, инновацион кўллаб-куватлаш йилида инновацион жараёнларни жаддаплаштириш борасида давлатимиз томонидан қабул қилинаётган чора-тадбирларнинг изчил равишида давлатиришидан далолат беради.

ти, шунингдек, "Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини ҳамда собиқ Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоларни ва мухбир аъзоларни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонга ҳам имзо чекди. Фармонда 2018 йилнинг 1 январидан бошлаб:

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини ва собиқ Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоларига охирги тадбиркорликда ишлаб чиқарish жараёнлари оширилди;

собиқ Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги фанлари академиясининг мухбир аъзоларига охирги тадбиркорликда ишлаб чиқарish жараёнлари оширилди;

Бундан ташқари, академиклар ва мухбир аъзоларга тўлнадиган ойлик гонорарлар жисмоний шахслар даромадларига солинадиган даромад солигисиз амалга оширилди.

Мазкур Фармонларнинг қабул қилиниши академик илм-fan нуғузини янада оширади, унинг кадрлар ва интеллектуал салоҳиятини мустаҳкамлаш, иқтидорли ёшларни илм-fan соҳасига кенг жайл билиш,Faol тадбиркорлик, инновацион кўллаб-куватлаш йилида инновацион жараёнларни жаддаплаштириш борасида давлатимиз томонидан қабул қилинаётган чора-тадбирларнинг изчил равишида давлатиришидан далолат беради.

26 ЙИЛДА БАЖАРИЛМАГАН ИШЛАР БИР ЙИЛДА ФАЗОВИЙ ТЕЗЛИКДА АМАЛГА ОШИРИЛДИ

Кейинги йилда Марказий Осиё мамлакатлари ўртасидаги иккى томонлама муносабатлар яхшилини бораётгани кузатилмоқда. Бунга кўн жижатдан Ўзбекистон тубайли эришилмоқда. Унинг раҳбари мамлакат Президенти лавозими мини эгаллали билан кўнши давлатлар билан муносабатларни яхшилашин Ўзбекистон ташки сиёсатининг бош устувор йўналиши сифатида белгилади. Президент Шавкат Мирзиёев қисқа вақт ичда мунтакабнинг аксарият мамлакатларида бўлди ва Ўзбекистоннинг бу истаги самимий эканлигини амалда ислобташга улгурди. Бу борада Кирғизистон билан муносабатлар яхшиланганни наумна деб ҳисобласа бўлади. Чунки ҳукумат ва бизнес вакиллари иштирокида кўллаб расмий учрашувлар ўтказди, 26 йил давомида ҳал қилинмаган кўллаб масалаларга ечим топиш имконини берган мухим келишувларга эришилди ва шартномалар имзоланди.

Кирғизистон билан кўп кирарали, кўп даражали, ўзаро манфаатли ва амалий алоқаларни шакллаштириш Ўзбекистоннинг устувор мақсадларидан бири ҳисобланади. 2016 йил октябрь ойида бошланган ва йил охирига қадар давом этган иккى мамлакат ҳукумат делегацияларининг мунтазам учрашувлари буни тасдиқайди. Бир факти қайд этиш зарур: 2017 йил август ойида Ўзбекистон ва Кирғизистон ҳукуматлараро комиссияси қайтадан иш бошлади. Уни иккى мамлакат Буш вазирилари бошкормоқда. Ўзбекистоннинг комиссия ишида бундай юксак даражада иштирок этиш амалити факта Россия ва Хитой билан амал қиларди.

Президент Шавкат Мирзиёевининг 2017 йил сентябрь ойида Кирғизистон Республикасига давлат ташрифи чоғига имзоланган чегара тўғрисидаги шартнома давлат чегара чиқларининг 85 фози бўйича келишиб олиш имконини берди. Музокараларда иккى давлат раҳбарлари Кирғизистон – Ўзбекистон чегарасини дўстлик чегарасига айлантириши истагини билдирилар. Бу борада ҳали маъмул кийинчиликлар ҳолишига қарамай, колган худудлар бўйича ҳам келишиб олиш учун барча имконият мавжуд.

Шартномага мувофиқ, «Дўстлик» (Андижон вилоят), «Сосонсон» ва «Баймок» (Намангандек) назорат-ўткаш пункtlari иши қайta тикланди. 1 оқтабрдан Кирғизистон фуқаролари учун «Қадамжой» ва «Водил» (Фарғона вилоят) пункtlari орқали чегарадан ўтиш тартиби содлаштирилди. Бунда иккى мамлакат фуқаролари ҳеч қандай тақиғарларсиз чегарани содлаштирилган тартибда кесиб ўтади.

Кирғизистон Президенти Сооронбай Жээнбековнинг дебабyr ойи бошida Ўзбекистонга амалга оширилган расмий ташрифи иккى давлатнинг ўзаро муносабатларни чукурлаштиришга содик, эканини яна бир бор исботлади. Энг муҳими, иккى мамлакат ҳам сувдан фойдаланиш, иктисолий ва сиёсий масалаларда

бир тўхтамга келди. Кирғизистон ва Ўзбекистон Республикалари халкаро миқёсда Марказий Осиё мунтакасидаги взянига ижобий ташсир кўрсатган геосиёсий ҳамкорликка асос солди.

2017 йил январь-сентябрь ойларида савдо алланмаси 231,1 миллион долларни ташкил этганини ўзаро муносабатларни яхшилашин мухим кўрсатчиларидан бири сифати қайд, этиш мумкин. Бу 2016 йилнинг шу даврига нисбатан 60 фозида кўпиди. Мамлакатлар кесимида олпак, Кирғизистон Ўзбекистонга 109 миллион долларлик маҳсулот

бирш имкониятига эгамиз. Ҳозирги вақтда ҳамкорлик кирраларини топширга уринишлар амалга оширилмоқда, дейди у.

Декабрь бошida Бишкеқда бўйлуб ўтган Кирғизистон – Ўзбекистон кўшма корхонаси тақдимотини иккى томонлама ҳамкорликни чукурлаштиришинг дастлабки одимларидан бири десек, муболага бўлмайди. Кўшма корхона Кирғизистоннинг Бишкеқ, Ўш ва Чўй вилоятидаги Қора-Болта шахарларида автомобиллар йишини йўлга кўшиши режалаштирилмоқда.

Шу масала юзасидан ўтка-

бошқа давлатлар бунга эътибор каратиб, уни асос қилиб олади ва Марказий Осиёда 2018-2019 йилларда тамоман бошқа мухит кузатилиди", деб таъвиди Э.Осмонбетов.

Сиёсатчининг фикрича, Сооронбай Жээнбеков Кирғизистон Республикаси Президентлигига сайланганидан сўнг хорига илк расмий ташрифинг Ўзбекистонга уштирганинг муносабатларни раҳбариятининг Ўзбекистон билан ўзаро алоқаларга алоҳида эътибор қаратётганидан далолатидир.

Шавкат Мирзиёевининг «Кирғизистон ва Ўзбекистон муносабатларида чегара

Markaziy Osiyo – bosh ustuvor yo'naliш

экспорт қилган, бу ўтган йилга нисбатан 17 фозига ошиган. Ўзбекистондан импорт ҳажми эса 122,1 миллион долларни ташкил этди. Бу ўтган йилга нисбатан 2,6 барбор кўпиди. Йил якунлари бўйича товар алланмаси ҳажми 280 миллион долларга етиши кутиломоқда, кисқа муддатли истиқболда иккى мамлакат ўртасидаги савдо ҳажмини 500 миллион долларларга етказиш режалаштирилган.

Кирғизистон Миллий ишбильармоний клуби ва Кирғизистон Республикаси бозорлар ассоциацияси президенти Сергей Пономарёв ҳозирги вақтда Кирғизистон ва Ўзбекистоннинг иктиносидий, сиёсий ва маданий мулқот фаол ривожланётганини қайд этмоқда.

Унинг таъқидлашича, Кирғизистон Президенти Сооронбай Жээнбековнинг Ўзбекистонга ташрифи чоғига делегация тарбида кирғизистонлик ишбильармонлар ҳам бор эди. Тошкентда кирғизистонлик ва ўзбекистонлик ишбильармонлар «G to B» (хукумат вакилларининг ишбильармон доиралари билан учрашув) ҳамда «B to B» (бизнес вакилларининг учрашув) шаклида, учрашувларда иштирок.

С.Пономарёв ўзбекистон чегарасини дўстлик чегарасига айлантириши истагини билдирилар. Бу борада ҳали маъмул кийинчиликлар ҳолишига қарамай, колган худудлар бўйича ҳам келишиб олиш учун барча имконият мавжуд.

Шартномага мувофиқ, «Дўстлик» (Андижон вилоят), «Сосонсон» ва «Баймок» (Намангандек) назорат-ўткаш пункtlari иши қайta тикланди. 1 оқтабрдан Кирғизистон фуқаролари учун «Қадамжой» ва «Водил» (Фарғона вилоят) пункtlari орқали чегарадан ўтиш тартиbi содлаштирилди. Бунда иккى мамлакат фуқаролари ҳеч қандай тақиғарларсиз чегарани содлаштирилган тартибда кесиб ўтади.

Кирғизистон Республикаси бозорлар ассоциацияси президенти кирғизистонлик тадбиркорлар Ўзбекистонда енгил саноат тархидаги ишбильармонларни чоғига оширилганни ўзаро муносабатларни ҳам кузатилимаганини, бу давлатларни ўртасидаги ҳамкорлигимизни бўйича сизгинарни ўзаро муносабатларни оширилди, деб таъвиди С.Пономарёв.

Халқaro ишлар бўйича эксперт Эдил Осмонбетовнинг фикрича, 2017 йил Кирғизистон ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни тархидаги босқични бўйича сизгинарни ўзаро муносабатларни ҳам кузатилимаганини, деб ҳисобланади.

«Мен буни яхши мъянода гапиравяпман, чунки кўнши муносабат билан ўз тажрибасин алмасиши ва, ўз навбатидан, биз ҳам улар билан ташкил ишларимизни ўзоткашишимиз учун етарили асос бор. Шунингдек, савдо-иктиносий алоқаларни нафакат ЕОИИ доирасида, балки Ўзбекистон ва Хитой билан ҳам ривожланти-

зилган матбуот анжумани чоғига «GM Ўзбекистон» АЖ ва килингизи Тиллаев Кирғизистон Республикасига мазкур лойҳа орқали хорижий инвестиция охими 5 миллионга ошондай барча ҳажми 50 ишчи ташкилни килишини айтиб ўтди. Шунингдек, у илк босқичда 50 иш ўрни яратилишини, техника йўналишидаги олий юқува юртлари таълаблари ва битиручиларини ишга жалб қилиш режалаштирилтилганни таъқидлади.

С.Пономарёв Кирғизистон ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни янада яхшилашади. Гапиравяпман эсан экан, ўзбекистонлик даражада барча лойҳалар Кирғизистонда амалга оширилишига умид билдириди. Унинг фикрича, Ўзбекистонда «бугунги кунда бис Россия, Қозогистон ва Хитойдан харид килаётган» кўллаб товарлар ишлаб иштирокиди. «Шу босқич, Ўзбекистон ва Кирғизистон ўртасидаги тараққиёт босқичига кўтарилилган гувохлик кунда ўзбекистонлик таъсисатида иштимоий тараққиётни таъқидлайди.

Шунингдек, мунтазам замоний қасб юксалтируви чоғига ўзбекистонлик таъсисатида иштимоий тараққиётни таъқидлайди.

«Шавкат Мирзиёевининг

Кирғизистон Ўзбекистоннинг энг яхши кўншини, деган сўзлари

биз мунтакадда стратегик

шерпиклик даражасига кўтарилини

имрӯзини англатади», деб таъқидлайди.

Халқaro ишлар бўйича эксперт Эдил Осмонбетовнинг фикрича, 2017 йил Кирғизистон ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни тархидаги босқични ҳам кузатилимаганини, деб ҳисобланади.

«Агар биз ўзбекистон чегарасига оширилганни тархидаги босқични ишларимизни ўзаро муносабатларни ҳам кузатилимаганини, деб ҳисобланади.

«Агар биз ўзбекистон билан барча иктиносидаги чегарага оид, транзитни диверсификация килиши масалаларига милли манбаётларимиз нутқи наизаридан келиб чиқсан ҳолда етим топсан, кўнши муносабатлар билан алоқаларимиз тенг ҳуқуқи бўлади. Мунтакадаги

бўлмаса ҳам, лекин улар фаолият юритиши бошлади», деб алоҳида таъқидлайди у.

Чинчидан, Т.Мамитовнинг сўзларига кўра, иккى мамлакат фуқароларининг бордидели килишига имконият яратиди. «Ҳеч кимга сир эмаски, ҳар иккى мамлакатда ҳам кўнши давлат фуқаролари билан куда-анду тутинган кишилар кўпчилини ташкил этиди. Яқинчага улар орасидаги алоқалар узилиб қолган эди», деб таъқидлайди.

Унинг фикрича, чегара масаласини ҳал этишига турткি берилгани мухим аҳамият касб этиди. «На биринчи, на иккinci Президент, Кирғизистон Республикаси мувакқат ҳукумати раҳбари ушбу масалани ҳал килишида масъулиятни ўз зимиғаса олмаган эди. Мана энди Президентлар А.Атамбов ва Ш.Мирзиёев томонидан сиёсий қарор қабул килинди», деб таъқидлайди Т.Мамитов. Шундан сўнг, таъқидлайди у, иккى мамлакат ҳукумати комиссияларига ишлашга топшириб берилди ва улар томонидан барча соҳаларда бир-били билан ҳамкорлик килиши зарур, деб таъқидлайди.

«Бунда мамлакатлар алоқаларни бутунлай янги, мунтакадильларни ўртасидаги муносабатларнинг тараққиёт босқичига кўтарилилган гувохлик кунда ётсан», деб таъқидлайди. «Бунда мамлакатлар раҳбарлари ва ҳукуматлар, энг яхши – халқларимиз ўртасидаги муносабатларни тараққиёт босқичига кўтарилилган гувохлик кунда ётсан», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди. «Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди. «Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

«Бунда мунтакадильларни тараққиётни таъқидлайди», деб таъқидлайди.

2017-yil 30-dekabr, № 104 (9065)

Кувонч ва шодлик келтириш, янги йил!

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тарбиячи-мураббийлар болаларни саройга бошлаб киришар экан, тартиб-интизом сакланишини таъкидлайдилар. Тадбир иштирокчилари esa гёёки сехрли бир оламга талпингандек сарой сари одимлашади. Фойеда безатиглик улкан арча, шохларига кизил, сарик, яшил, кўк рангдаги ўйинчоқлар осилган. Саройда гупуриб турган Янги йил нафаси болажонларни ичкарига — эртаклар оламига чорлади...

Арча атрофида

«Президент арчаси» ҳар йилгидан да мафтункор ва жозибадор. Ҳар бир бола унга ўзгача тантана ва сехрга талпинаштандек термулади. Кўп ўтмай кўркм арча атрофида чорлов, кўйлик, рақс, савол-жавобдан иборат концерт дастури бошланиб кетди.

Кувончи ичига сифмаётган «SOS» болалар махалла тарбияланувчилари кузаттан кишининг юзига табассум югуради. Турли ўщдаги болалар худди бир оила аъзосиден кўл ушлабишиб, арча атрофида айланмоқда. Уларни бу ерга бошлаб келган ташкилотчи-мураббийлар ҳам байрамона нафиятда.

— Ҳар йили анъанавий тарзда нишонланадиган «Президент арчаси» тадбирини махалламиз оиласлари интишиб кутади. Ўзбек халиқининг хайрсаҳовати, болажонлиги бу ижтимоий-сиёсий тадбирнинг мазмунига айланган. Шу тантананинг иштирокчили билан болажонларимизнинг юзига бир қаранг! 14 оиласга биринкян 80 нафар болажон бир-бираға акаука, опа-сингил. Уларга ўз оналари бош-қоши, — дейди «SOS» болалар махалласи вакили Руслан Зайнуллин.

Байрам тадбирига 782 нафар бола тақлиф қилинган бўлиб, улар орасида 21-Мехрибонлик уйи тарбияланувчилари ҳам бор. Муассаса директо-

рининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Ҳамида Ахмаджонова болалар хаяжонини шундай ифодалайди:

— Тантанали тадбирида 98 нафар болажонимиз қатнашмоқда. Янги йилга атаб ўзбек, рус, инглиз тилларида ёд олган шеър, кўшиқларимиз бисёр. Саройдан томошадан сўнг уларнинг ҳар бирига Президентимизнинг соваларини топширамиз. 80-, 9-мактабларда таълим олётган тарбияланувчиларнинг қишики таътили мазмунли ўтказиши чора-таддирлари ҳам белгилаб кўйилган.

Ранго-ранг арча атрофидаги ўйинкулги, куй-кўшик сарой саҳнасида бошланган байрам томошасига уланиб кетди...

Мўъжизалар бор экан...

Берилиб расм чизаётган қизалоқни тенгурларни ўраб олишади: Шаҳбоз, Темур, Ширин. Мўъжизага ишонувчи кизлардан болалар ахабланишади. Хўш, нима қилиш керак? Сайёхлик компаниясидан уларга берилган таклифнома бу тортишувга нұкта кўйса, аҳаб эмас: «Залдан чикмай туриб, эртаклар оламига саёҳат қилиш имкони бор. Сизга «Бордикелди» мўъжизакор аппарата саёҳат килишда ёрдам беради».

Томоша қархамонларининг эртаклар оламига саёҳати бошланади. Уларнинг орзу-истаклари ушалишига қаршилик кўрсатувчи кучлар ҳам йўз эмас: Шанба Каттаевич, Акмал, Оловхўжа, Айлет, Смайлек, Батарейка ва ҳоказо. Ўсмирларинг «Таомлар мақони» телешоусидаги иштироки, «Оташ масканидаги Оловхўжа билан олишувлари, «Соат» салтанатига бори қолишилари, «Киндер сюрприз» эшиги очилиб, ундан думалаб чиқсан ўйинчоқларни қарши олишлари ҳақиқатан ҳам замонавий эртак. Ҳаттоқи, томоша сценарийсининг ўзбек

Bayram shukuh

ва рус тилларида яратилгани ҳам воқеалар ривожи, образлар мулокоти, гоявий мазмунига мос тушган. Чунки иштирокчилар орасида турли миллат вакиллари бор. Қархамонлар гёёки ҳар бир бола билан ёнма-ён яшайтган кишилар. Соат тунги ўн иккига занг чалиши билан саҳнага факат Янги йил арафасида пайдо бўладиган залгуни тимсоли — Корбобо ва Коркиз кириб келади.

Мўъжиза рўй беришини кутган ва сезган қизалоқлар шодланиб, чапак чаладилар.

Сарой саҳнасидаги томоша ниҳоясига этиши билан зал жонланниб кетгандек бўлди. Киссадан ҳисса: зэгувлик ҳамиши ёвузиликдан устун келади, факат уни курашиб кўлга киритиш керак!

«Томоша» болалар театр студияси ижодий жамоаси томонидан саҳналаштирилган эртак-саёҳат, хеч шубҳасиз, ҳар бир томошабинни зарур хулоса чиқаришга унади.

Сарой залини бирин-кетин таржаттаган мемонлар юзида севинч акс этган, таассуротлар кўнгилга сифмати. Бола қонинг шерик бўлган катталарнинг кайфияти бундан ҳам альо. Ҳар бир жамоа ўз автобуси томон шошиди...

Дарвоже, Янги йил байрами арафасида ижтимоий химояга муҳтоҷ, имконияти чекланган, ота-она қароғидан маҳрум бўлган болаларга Президентимиз совваларининг берилиши мустакиллик йилларидан шакланган энг ажойи анъанадир. Жорий йилда бу тадбирига Ҳалқ таълими вазирлигини томонидан жиддий ёзтибор қаратилди. Вазирликнинг бу йил 22 сентябрда қабул қилинган 305-сонли бўйргуда ушбу йирик тадбирни ўшқокли билан, тартиби ва ҳафсиз ўтказиш юзасидан барча вазифалар белгилаб берилган эди.

Муқаддас битикларда «Илм ўрганинг!», дея давлат этилади. Илм эса, шубҳасиз, маъно-магзи тўқ, кишини тўғри ўйла бошловчи, маърифат нурини калбга сингдирувчи китоблар сабаб зиёда бўлади.

Йил бошидан бўён китобхонлик маданияти, оливавий китобхонлик, сара асарларни чоп этиш, мутолаага рағбат масаласига катта ёзтибор қаратиди. Бундай таддирларнинг бир учи кўркам кутубхоналар кишиши ўрганинг янги йилга барига сидирган китоб дўйонларни кўлайтириш, китоб савдосини жонлантиришга бориб уланади. Кўнгилдаги эзгу ният рост келиб, якинда пойтактимиздаги китоб дўйонлари қаторига яна янгиси кўшилди.

Янги йил тұхфаси

Чilonizor тумани, Катортол кўчаси 60-йўдай жойлашган янги китоб дўйони китобсеварларга чинакам янги йил тұхфаси бўлди. Илгарига таъса, нашрлари сони ҳам 50—100 дан ошмаган дўйоннинг бугун саҳни кенг, уч мингдан зиёд адабиёт ўз харидорига мунтазир, кирганинг баҳри-дилини яшнатади.

Ёшлар матбуоти савдо тизими негизида бугун «Китоб савдо мажмуси»ни очди. Ушбу мажмуда бошха дўйонлардан замонавийлиги, кулагай ҳамда китобхонларга кўнгилдагидек хизмат кишига мўлжалланган билан

фарқ қилади. — дейди «Янги аср авлоди» нашириёти мухаррири Зуҳра Рўзиева. — Китобхонлар бир вактнинг ўзида бу ерда китоб кўнгилари, турли мавзу, йўналишдаги адабиётларни топишлари, кулайликлардан баҳраманд бўлишилари мумкин. Китоблар сонини кейинчалик беш-олти мингтагача етказиш ниятидамиз. Пештахталарда йигирмадан зиёд нашириёт мажсулотлари, яна хорижий тилларда чоп этилган асарлар турибди. Келгусида нарх-навони мўтадиллаштириш режаларимиз ҳам йўқ эмас.

Янги китоб мажмусига таникли ижодкорлар, таржимолар, ёзувчилар, бир неча нашириётдан вакиллар келиб, китобсеварлар сафи кенгайши, оливавий китобхонлар сони ошишини чин дилдан тиладилар. Юртимизнинг йиғирмадан зиёд нашириётидан

келирилган нашрлар, хорижий адабиётлар, сара асарлар табъи нозик, диди баъланд китобхонларнинг ҳам талабини қондириши, китоб жавонидан муносиб ўрин эгаллашига шубҳа йўл.

Чарос НИЗОМИДДИНОВА, «Ma'rifat» мухабири

Хулкар ТЎЙМАНОВА, «Ma'rifat» мухабири

Суратларда: «Президент арчаси» тадбиридан лавҳалар.

Владимир ГРАНКИН олган суратлар.

Арча атрофидаги дарс

...Ўлкамизда декабрь ойида олтин куз ўрнини киш фасли эгаллади. Бепоён далаларни, болгарни оппоп көр көллади. Ҳамма ёқда совуқ изғирин кезади. Эрталаб ва кечурнлари кимдир күлок, бурнларни чимчилаб, ҳазил килди...

Арча атрофидаги жамулжам бўлган ўкувчилар "Ўкиш" китобидаги киш фасли таърифланган ушбу матнни катта қизикиши билан тинглашди. Ўтган дарсдаги "Киш эртаги" мавзусини мустаҳкамлаш жараёнида бўри, тулки, айқопловон, тирипкан образига кириб, эртак қаҳрамонларни жонлантиришди. Муаллим "Янги йил арчаси" номли мавзузини ўзлон күлганди, уларнинг кўзи вуончидан порлаб кетди.

— Башлангич синф ўкувчиларини машгулотга кизиктириш учун дарсни ноананванин тарзда ташкил этиш кутилган самарани беради, — деди Шайхонтохур туманидаги 314-мактабнинг бошлангич синф

Tajriba

ўқитувчи Саодат Худойберганова. — Шу боис, 3-“Б” синф ўкувчилари билан ўқиш дарсдаги "Янги йил арчаси" мавзусини кўркем арча атрофидаги ўтишга қарор килдим. Бундай дарслар ўғил-қизларни янада фаоллаштиради. Уларда эшитиш, гапириш, матн тузиш лаёкатини шаклантириб, луғат бойлигини осириади. Бадий матн асосида ўтказиладиган савол-жавоб эса мавзунин хотираади мустаҳкам саклантишига кўмак беради. Мисол учун, бугунги "Янги йил арчаси" мавзусини мустаҳкамлаш жараёнидаги саволларга ҳам ўкувчилар осон жавоб топишиди.

Дарс аввалида ўкувчиларга "Янги йил арчаси" шеърини ифодали ўқиш топшириғи берилди. Муштарай шеърни ифодали ўқиди:

Бўйлари шифта етган,
Инга баргли, кўк арча.
Зару маржонлар таки,
Ясанинг ўзгача...

Ўқитувчи ўкувчиларни иккى гурухга бўлди. Сўнг гурух аъзоларига навбат-навбат савол билан мураожат этди.

Ўқитувчи:

— Болажонлар, айтинг-чи, 1 йилда неча кун, ой ва нечта фасл бор?

Пўлат:

— 1 йилда 365-366 кун, 12 ой ва 4 фасл бор.

Ўқитувчи:

— Нега 365-366 кун, ҳар илии кунлар ўзгарib турадими?

Ақбарали:

— Чунки февраль ойи ҳар 4 йилда бир марта 29 кун бўлиб келади.

Гулестон ОРИФЖОНОВА,
"Ma'rifat" мухбири

Б.РИЗОКУЛОВ олган сурат.

Энг катта совфа — меҳр

Гулестон шаҳридаги 12-мактаб ҳовлиси. Ўқуб биноси деразаларига арча, қор парчалари, ўрмон хайвонлари — бўривий, тулки, кўён, тирипкан, айиқ ва турли соғаллар расми чизилган. Муассасада байрамона шукӯх ҳужрон.

Amaliy mashg'ulotlar

— Деразалардаги суратларни ўкувчиларнинг ўзлари чизган, — деди мактабнинг технология фани ўқитувчи Мехри Тоғаева. — Бизда иктидорли, истеъододли ва ихтироҷи ўкувчилар кўп. Уларнинг ҳар бир дарсга ясаб келган буюмларини кўриб, бунга кўп бора амин бўлганиман. Улар ясаган буюмларини биринчи устозига кўрсатиб, кейин бир-бирларига совфа қилишади. Янги йил байрамини барча болажонлар соғиниб кутади. Бугунги дарден ташқари машгулотимиз ҳам Янги йил совваларини ясаш мавзусига бағишиланади.

Машгулот бошланиши арафасида 7-синф ўкувчилари иккى гурухга, яъни ўғил болалар бир, қизлар бошқа жамоага бўленишиди. Ўғил болалар гурухига кирган ўқитувчи Киличек Мусурмонкулов "Байрамда оила аъзоларига ким нима совфа қилди?" деб юзланди. Болалар бирин-кетин кўл кўтариб, жавоб беришга шайланди: — Мен бобаларнинг хайкалчаларини ясадим.

— Мен кемалар ясадим, устоз! Елкани жуда чиройли. Яна ўзи юрадиган машина ясад, укамга совфа қилдим,

— деда фарҳорланиб сўзлади Шоҳруҳ. — Хурсандлигини кўриб, ўртокларимга ҳам сабор бердим.

Абдурашид Ҳасанов техникага жуда қизиқади. Якинда "Үй-рўзгор буюмларини кичик таъмирлаш" мавзусини орқали бу борадаги билимларини янада бойитди.

— Устоз, ўтган машгулот-

да ўргангандарим кечака аскотди. Омборхонага кирсан, анчадан бери ишламай ётган электр чойнак ва электр печ турган экан. Уларни тузатдим. Бундан курсанд бўлган ойим: "Раҳмат ўғлим, бу мен учун энг яхши Янги йил совфаси бўлди", дедилар.

— Баракалла, энди байрам совваларини ясаймиз, — деда ўқитувчи Янги йилда тортиқ килинадиган соввалар, арча безакларини ясаш бўйича тушунча бера бошлади.

Мехри Тоғаева машгулот олиб бораётган қизлар гурухи ҳам турли шаклда, бир-бiriдан чиройли қор парчалари, безаклар ва майдо тош бўялчаларидан аппликация усулида қиши манзарасини ясашди. Мухлиса катта қор парчасини, Озода нилуфаргул ясади. Парвиннинг табрикномаси ҳаммада илик тасасурот қилинди. Табрикона-ма ўзига туширилган гул тасвири худди табиийдек тасасурот ўйнотди кишида. Но-мада "Дадажон, ойижон, азиз ука-сингилла-рим! Янги йил сизга улкан муваффакият ва чексиз кувонч олиб келсин! Сизларни жуда яхши кўраман. Сизларга мустаҳкам соғлиқ-саломатлик тилайман!" деган тилаклар битилган.

Ўқитувчи табрикни ҳаммада ўқиб эшилтириди. Ўкувчилар ясаган буюмлар билан синхрона безатилди. Ўғил болалар ясаган ўзи ёниб ўчар чироқлар безакларга зеб берди. Дарс сўнгидаги ўкувчилар уйларини ҳам байрамона безашда бир-бирларига ёрдам берисга келишиб олдилар.

Илҳом ЖЎРАЕВ,
"Ma'rifat" мухбири

2018
YANGI YILINGIZ BILAN

"Дадажон, ойижон, азиз ука-сингилла-рим! Янги йил сизга улкан муваффакият ва чексиз кувонч олиб келсин! Сизларни жуда яхши кўраман. Сизларга мустаҳкам соғлиқ-саломатлик тилайман!"

2017-yil 30-dekabr, № 104 (9065)

Шу ийли кабиса ийли деб аталади.

Ўқитувчи:

— Февраль ойи йилнинг қайси фаслига киради?

Муштарий:

— Февраль қиши фаслининг

учинчи ойи ҳисобланади. Қиши де-

кабрь ойидан бошланади. Январь

оидида ўкувчилар кишига таътилга

чиқади.

Ўқитувчи:

— Қишининг ўзига хос ҳусусият-

ларини санаб беринг! Нима учун бу

фасла "Кумуш қиши" деб таъриф

берилган?

Зилола:

— Қишида ҳаво ҳарорати пасайди. Қушлар иссиқ ўлжаларга учеб

кетади. Кор ёккандан ҳаммаёк оппок

бўйлаб, кумушрангга киради. Шу

боис бу фасла гурух бўндида.

Шундан сўнг ўқитувчи болалар-

ни Янги йил ҳақидаги маълумотлар

билин танишилди.

— Янги йилни дунё ҳалқлари 31

декабри куни, тунги соат 24:00 да

кутиб олади. Бу байрамни, айниқ-

са, жажжи болажонлар яхши кўра-

ди. Мана, бизнинг давримизда ҳам

Янги йил дарси. Агар дарсда фаол

иштирок этсангиз, совваларга эга

бўласиз.

Гурухлар қиши фаслига таъриф

бериб, рағбат карточкаларини кўлга

киритишиди. Энг кўп тўғри жавоб

берган гурух ғолиб бўлди. Улар сов-

валар билан тақдирланди.

Муаллима дарс давомида болажонларини ўртимизда нишонланадиган боша байрамлар ҳакидағи билимни ҳам бойитди. Жумладан, Шарқ ҳалқларида Янги йил 21 март куни нишонланиши қўйсий тарзда тушунтирилди. Энг муҳими, ўртимизда нишонлананаётган ҳар бир байрам тинчлик ва осойишталик, ободлик, тўкин-сочинлик белгиси экани таъкидланди.

Ўкувчилар қалбida ватанпарварлиг туйгалирни ўйғотган устоз ўғити болажонлар хотириасига мурханди. Мусаффо осмон остида, табиат қўйнида ўтилган дарс давомида ўкувчиларнинг мавзуга оид билим, малака ва кўйикмалари ривожланди.

Ўкувчилар қалбida ватанпарварлиг туйгалирни ўйғотган устоз ўғити болажонлар хотириасига мурханди. Мусаффо осмон остида, табиат қўйнида ўтилган дарс давомида ўкувчиларнинг мавзуга оид билим, малака ва кўйикмалари ривожланди.

2017-yil 30-dekabr, № 104 (9065)

XXI аср мактаби бунёдкори

Жонажон Ватанимиз — Ўзбекистонимизни, мустақиллигимизни, тинч ва обод ҳаётимизни севиш ва қадрлаши, ўз юртимизга меҳр-муҳаббатни биз улуг Юртбошишимдан ўрганганимиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

Ўзбек халқининг фидойи Фарзанди, Ўзбекистон Республикаси нинг Биринчи Президенти, мустақил Ўзбекистон давлатининг асосчиси, буон давлат ва сиёсат арбоби Ислом Каримовнинг чорак аср давомида амалга оширган ҳайратомуз иоту ё ва мэрралари ҳакида кўплаб китоблар, мақолалар, ҳужжатли фильмлар омма эътиборига ҳавола қилинди, бундан кейин ҳам ана шундай асарлар дунёга келади.

Ушбу мақолада Ислом Каримовнинг юрт тараққиёті йўлидаги энг муҳим хизмати — мамлакатимизда таълимнинг ҳали жаҳон амалиётида учрамайдиган имлий моделини яратиш ҳамда Ўзбекистонда янги — замонавий XXI аср мактабини шаклантириш, ахоли, хусусан, ёшлар хукуқий маданиятини юксалтириш борасидаги улжал ислоҳотлари ҳакида тўхталиб ўтмоқчиман.

Мустақиллик учун кураш кечайтган 1989 йил ёзидан 1991 йил августигача, яъни совет даври ҳали ўзи нинг хукмонрлик кучини йўқотмаган, унинг репрессив сиёсати давом эттган давр эди. Якун ўтмишимиздаги бу тушик палланинг оғир ва аянчли манзарасига Ислом Каримов «Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида» асарида шундай баҳо беради:

Ўзбекистон ҳар киши бошига ялпи ижтимоий маҳсулот ишлаб чиқарни, сут ва сут маҳсулотларини, тухумни мамлакат ахолисига нисбатан иккى баробар кам истеммол кимлоқда;

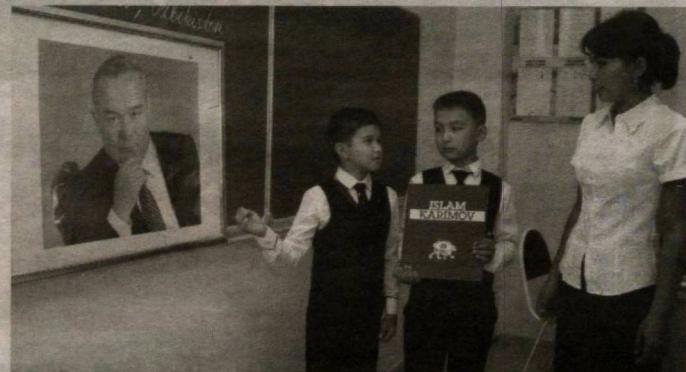
— соғлини саклаш, ҳалқ таълими, мактабгача болалар мусассалари жуда оғир аҳволга тушиб қолган;

— 1700 та мактаб бинолари авария ҳолатидан;

Професор, доктор Леонид Левитин ва профессор, доктор Доналд С. Карлайлнинг «Ислом Каримов янги Ўзбекистон президенти» (Агротек, Вена, Австрия — 1995. Ўзбекистон нашиёти, Т. 1996 й.) номли китоби-

да таъкидланганидек «...Ислом Каримов содик бўлган асосий принциплардан биттаси миллий гуруни ўғотиш ва ҳамма нарсадан боҳабар ҳамда маърифатли ватанпарварларидир. Ўзбекистонда истиқомат килаёттан ҳар бир инсон бу мамлакат ўзи ва бутун дунё учун нимани англатини хиссиятида этиши керак. Бу хиссият ҳар куни оиласда, мактабда, маданиятдан озуқ олиб шаклланнизи лозим.

...Бу — Президент Ислом Каримовнинг йўли. У янги мустақил давлатлар раҳбарларидан биринчи бўлиб ташнигидан чиқиши ўз халқининг куч-кудрати, тарихи, анъаналари, унинг ҳайратомуз миллий хусусияти

хассисе кадрларни тайёрлаш;

• ўкув жараёни мазмунини, ўқитиладиган дарсликлар сони ва сифатини ошириш, дарсликлар яратиш-

хукуқ асослари» дарслиги ҳаммуалифи бўлдим. Бу дастур ва дарсликларни шогирдларин билан ўз мактабимда таҳриба-синовдан ўтказдим.

Академик лицей ва касб-хунар коллежлари учун «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганиш» ўкув қўлланмасини яратища шам иштирок этдим.

Ўқувчиларим кўлида ўз муаллифлигидаги дарсликларни кўриш, она Ватанимнинг минглаб фарзандларини қонунларимизга хурмат, Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашга оз бўлса-да ўз хиссамини кўшиш имкониятига эга бўлганим, ўқитувчилар учун мўлжалланган «Давлат ва хукуқ асослари курсида кўргазмали куроллардан фойдаланиши» номли қўлланмам «Шарқ» НМАК томонидан нашр килингани учун тақдирдан бениҳоя хурсандман.

1995 йил 29 август куни таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш бўйича хукуқий кафолат — «Таълим тўғрисида» ги конун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури қабул килинди.

Умумий ўтра таълим мактаблари учун 24 ўкув фани бўйича давлат таълим стандартлари, ўкув дастурлари ишлаб чиқилди. Ислом Каримовнинг кўзини иродаси ва таълим тизимидаги инқолобий ташаббуслари туфайли 1998 — 2000 йилларда 12 йиллик узулкусиз таълим тизими учун барча ўкув предметларидан дастурлар, улар асосида янги авлод дарсликлари ишлаб чиқили.

Бу ислоҳотлар жараёнида мен ҳам баҳоли курдат иштирок этдим. Андикон шахридаги 27-мактабнинг тарихи фани ўқитувчиси сифатида хатто тушибмуга кирмаган орзуларим рўёбга чиқди. 9 йиллик умумий ўтра таълим учун давлат ва ҳукуқ асослари фанидан ДТС, ўкув дастурлари ҳамда 8-сinf ўқувчилари учун «Давлат ва

га энг илфор ва энг шарафли вазифа сифатида қараб, олимлар билан биргаликда амалиётини ўқитувчилар, менистидлар ҳамкорлигини ишлаб чиқиш;

• мактаблarda болаларни мустақил фикр юритиша ўргатиш, ўқитувчининг бош вазифаси ўқувчиларда мустақил фикр юритиша кўнгликасини ҳосил қилиш...

1997 йил 29 август куни таълим тизимини тубдан ислоҳ қилиш бўйича хукуқий кафолат — «Таълим тўғрисида» ги конун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури қабул килинди.

Умумий ўтра таълим мактаблари учун 24 ўкув фани бўйича давлат таълим стандартлари, ўкув дастурлари ишлаб чиқилди. Ислом Каримовнинг кўзини иродаси ва таълим тизимидаги инқолобий ташаббуслари туфайли 1998 — 2000 йилларда 12 йиллик узулкусиз таълим тизими учун барча ўкув предметларидан дастурлар, улар асосида янги авлод дарсликлари ишлаб чиқили.

Бу ислоҳотлар жараёнида мен ҳам баҳоли курдат иштирок этдим. Андикон шахридаги 27-мактабнинг тарихи фани ўқитувчиси сифатида хатто тушибмуга кирмаган орзуларим рўёбга чиқди. 9 йиллик умумий ўтра таълим учун давлат ва ҳукуқ асослари фанидан ДТС, ўкув дастурлари ҳамда 8-сinf ўқувчилари учун «Давлат ва

Ватан танангдаги жондир, қондир бу, Ватанини севмоқлик, имтихондир бу...

Майли сўйимасинлар менин ганимлар, Йўлнимни тўссиналар рагиблар ҳатто. Ватан ҳар қайда ҳам маёқдек имлар, Гурурим юксалар самогача то. Ҳеч кимга бергувсиз довруг, шондир бу, Ватанини севмоқлик имтихондир бу.

Ҳа, шоир орамизда. Унинг баралла овози, бетакор шеълари ёшларни ватанпарварликка, ҳалқларвирликка, фидойиликка даяват этади.

Мен шундай зиё маскани бунёд этилишига, адабиётта ҳавасманд авлод учун ажойиб мактаб очилишига имкон сифатида миннатдорлик билдираман.

Мактабда таълим олайтган йигит-қизлар вақти келиб ўзбек адабиётини дунёга олиб чиқадиган, тилимиз жозибасини оламга кўз-кўз қилишига қодир инсонлар, моҳир иходкорлар бўлиб етишади. Бу мактаб педагогик жамоасининг ўз олдига қўйган эзгу мақсадларидан биридир.

Нозима ОРИПОВА, Абдулла Орипов номидаги она тили ва адабиёт фанини чукурлаштириб ўқитувчи ихтисослаштирилган мактаб-интернат директорининг ўкув-тарбия ишлари бўйича ўринбосари

«Мактабдур офтоби жаҳон...»

Кашқадарё воҳаси бўйлаб ҳуշхабар тарқалди. Абдулла Авлоний таъбири билан айтганда, «насими субҳ», яъни тонг шабадаси янглиг яхши хабар: Карши шаҳрида Абдулла Орипов номидаги она тили ва адабиёт фанини чукурлаштириб ўқитувчиша ихтисослаштирилган мактаб-интернат очилди.

Замонавий, кўркам, барча кулайликларга эга бинода иш бошлаган таълим муассасасида бир юз эллик нафар ўғил-қизга малакали педагоглар таълим берадиган. Аксарият ўкувчиларимиз — ижодкор. Улар адабиётни, она тилимизни, шеърияни севади.

Мактабимизда эллик ўрнили ётоқхона ва бир юз эллик хўрандага мўлжалланган ошхона фаoliyati кўрсатмоқда. Ётоқхонада болалар учун алоҳида хоналар, кир ювиш, овқатланиш хонаси мавжуд. Мактаб кутубхонаси турфа китоблар билан тўлдирилган. Бу болаларнинг бўш вақти мазмунли ўтишига

хизмат қўломдо. Ўғил-қизлар дарсдан сўнг ўзи қизиқсан фан тўғтаракларида билимларини мустаҳкамлаштириш.

Карши шаҳрининг марказий кўчасида жойлашган мактабнинг олд томонидаги хиёбон барпо этилган. Унга кирган киши ўйчан қиёфадаги Абдулла Ориповнинг мохирона ишланган ҳайкални кўради. Албатта, бу ўкувчиларга етук иходкор бўлиш, ижод заҳматини елкага ола билиш, яратилган имконият ва шароитга муносиб жавоб қайтаришдек масъулиятни эслатиб турди.

Борликка тун пардаси тушиши биланоқ хиёбондаги катта монитордорда шоир қиёфасини кўрасид. У оюркаларни ларзага соглан гўзал шеъларини ўқий бошбайди:

**Сен Ватан ҳакида берма кўп савол,
Лоф урма Ватанинг муҳаббати деб.
Уни мансаб каби айлама хаёл,
Ёхуд сўхбатингга у эмасдири зеб.**

САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ

Муҳтарам ғортлошилар!
Азиз устоз ва мураббийлар.
им-ғран фидойилари.

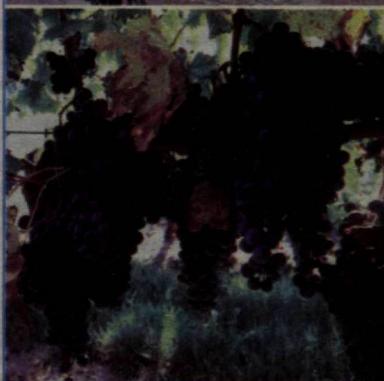
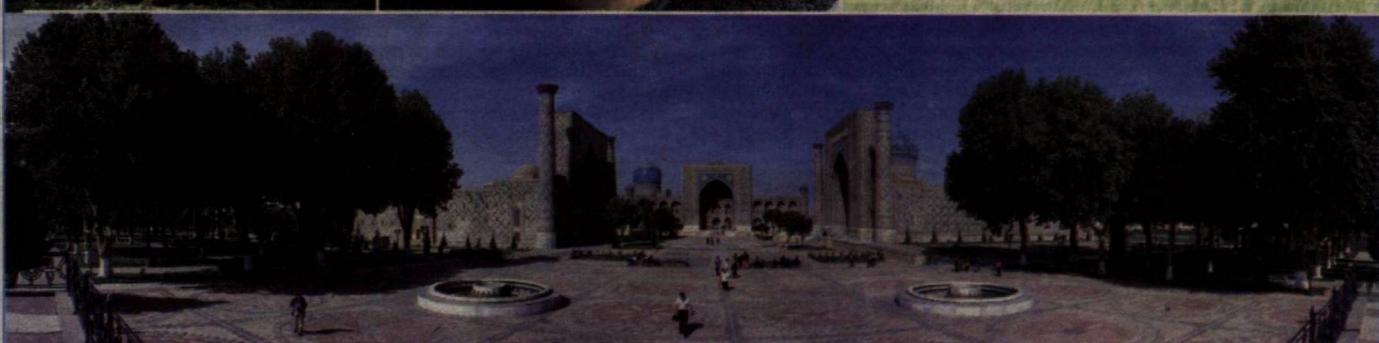
қадрли талабалар!

Барчангизни Янти 2018 йил билан
самимий кутлаймиз!

Янти йилда барча эзгу орзу-
истакларингиз рӯёбга чиқишига
тилаклошмиз!

Жаннатмондана Ватанимизда тинчлик-
тотувлик доимо барқарор бўлсин!

Хар бир оиласга бахт-саодат,
рафровоник тилаб қолалим!

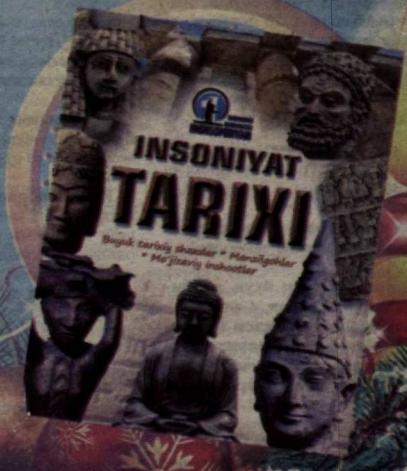
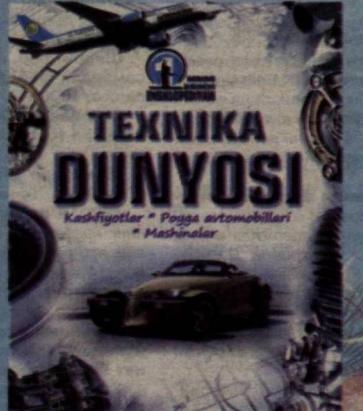
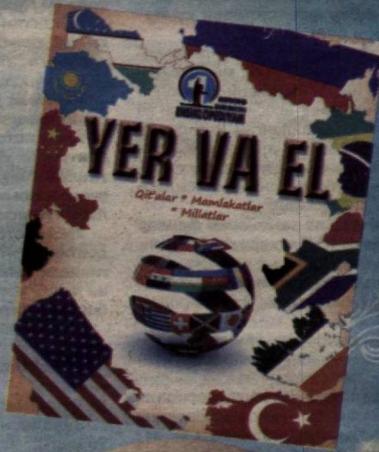
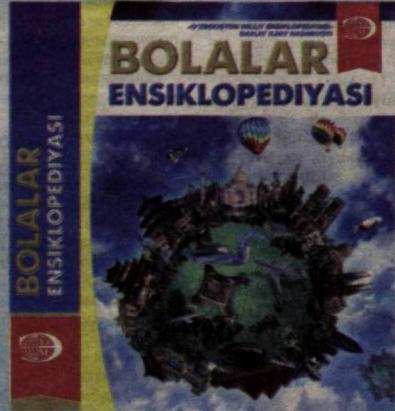
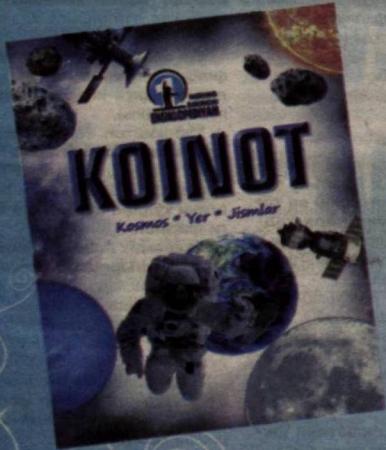

«Ўзбекистон миллий энциклопедияси» Давлат илмий нашриёти

**Янги орзуладар ва юксак марраларни кўзлаган
ота-оналар диққатига!**

Хурматли ота-оналар ва устозлар! «Ўзбекистон миллий
энциклопедияси» Давлат илмий нашриёти
фарзандларимизнинг маънан баркамол
бўлиб етишишига хизмат қиладиган
“Менинг биринчи энциклопедиям” туркумидаги
бир қатор китобларни Янги йил
совраси сифатида нашрга тайёрлади.
Фарзандларимизни теран билим соҳибларига
айлантириш бизнинг энг катта мақсадимиздир.

**Янги 2018 йил Сизга ва оиласизга
бахт-саодат, қут-барака олиб келсин!**

**Хурматли муштариylар, азиз
ўқитувчи-педагоглар!**
Барчагизни Янги йил билан
куттаймиз. Президентимиз Шавкат
Мирзиёев томонидан юртимида
«Фаол тадбиркорлик, инновацион
гоялар ва технологияларни кўллааб
күватлаш шили» деб номланган
2018 йилда ҳам бахт ва омад Сизни
хеч қачон тарки этмасин. Эътибо-
ринингизга ҳавола тайлаётган
«Ma'rifat» мундарижаси»дан 2017
йил давомидаги газета саҳифаларида
эълон қилинган энг сара материал-
лар ўрин олган. Ушбу маънавий-
маърифий, таҳлилий-таксийдий,
адабий-бадиий, методик аҳамиятга
эъз материальларни жароёнингизни
тартибиға солиб, дарсларингизни
бойитишда сизга кўмакчи бўлади,
деган умиддамиз.

Январь

Менинг шेърим (А.Жумамуродов, 1 январь).

Маънавиятимизнинг ҳәйтбахш
сарчашмаси Алишер Навоийга багиш-
ланган комусий лугат ҳақида (Б.Тўхли-
ев, 7 январь).

Ўкувчи ҳаракатда бўлиши лозим
бунда кун тартибининг тўғри ташкил
этиши мумкин (Т.Усмонхўжаев, Р.Ҳамроев,
11 январь).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Китоб маҳсулотларини
чоп этиш ва тарқатиш тизимини ри-
вожлантириш, китоб мутолааси ва
китобхонлик маданиятини ошириш
ҳамда тарбибот килиш бўйича ко-
миссия тузиш тўғрисидағи фармо-
йиши (14 январь).

Умр нақси (Д.Рўзикулов, 14 январь).
Кутубхонанинг самарали фаолияти
ти хотига, китобхонга меҳри баланд
мутахассислар томонидан ташкил этила-
ди (Р.Жомонов, 14 январь).

Таксийдий таҳлил, қатъни тартиб-
интизом ва шахсий жавобгарлик –
хар бир раҳбар фаолиятининг кунда-
лик кондаси булиши керак

Ўзбекистон Республикаси Президен-
ти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакати-
мизни 2016 йилда ижтимоий-иктисодий
ривожлантиришнинг асосий яхулари ва
2017 йилга мўлжалланган иктиносид
дастурнинг энг мухим устувор йўналиш-
ларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси
сининг қенгайтирилган мажлисидаги
мъалузаси (18 январь).

Синергетика ва замонавий фанлар
интеграцияси (О.Кувонидиков, Э.Кувон-
диков, 21 январь).

Шахс тафаккур олами уни қандай
шакллантириши мумкин? (М.Бекмуродов,
21 январь).

Миллий ҳаракатли ўйинлар зару-
рати (Т.Усмонхўжаев, Н.Тастанов, 21 ян-
варь).

Колледжа иккинчи мутахассислик
шешлар учун янга бир имконият эшигини
очмокда (А.Умаркулов, 25 январь).

«Нафсинг сенга тобе бўлса, ин-
сонсан» (А.Маврулов, 28 январь).

Вазирнинг пиртул қабулонаси ҳалқ
билин мулокут ўрналишга муҳим аҳамият
каб этти (И.Жўраев, 28 январь).

Февраль

«Кўёш иссиҳона – қишилк уйи»
кулай, самарали ва тежамкор энергия
манбаи (А.Вардияшвили, А.Саидалиев, 1
февраль).

«Донишманд чўпон» ўзбек ҳалқ эр-
таги (нашрия Ш.Турдимов тайёрлади, 1
февраль).

Навоийнинг боғлари ёхуд адаби-
ёт дарсларидаги (С.Сайид, 4 февраль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Маҳалла институтини
янада такомиллаштириш чора-тад-
бирлари тўғрисидағи фармони (4
февраль).

Хорижда китобни қандай ўқити-
шади? (Д.Уролов, 4 февраль).

Илмий фаолият самарадорлиги
тадқиқларини долзарлабиғи ва амали-
ётта татбиқ этилишига боғлиқ (Б.Исмо-
лов, 4 февраль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ўзбекистон Республикаси
сини янада ривожлантириш бўйича

«MA'RIFAT» — 2017»

ўргатайлик! (Б.Баҳридинова, 15 ап-
рель).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий бого худуди-
да адаблар хиёбонини барпо этиши
тўғрисидағи қарори (19 апрель).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Олий таълим тизимини
янада ривожлантириш чора-тадбир-
лари тўғрисидағи қарори (22 апрель).

Ота-оналар билан мулоқот беш
усуда олиб борилмоқда (М.Ражабов, 22
апрель).

Май

Эртак ўқиётган ва тўқиётган бола
ундан ёмонлик чиқмайди (А.Мелибов,
3 май).

Бола ва пул (М.Йўлдошев, 6 май).

Шер йигит (А.Жумамуродов, 10
май).

Китобдаги хатоликлар саводхон
китобхон завқини бўғади (Ш.Тўраев,
13 май).

Янги ДТС: таълим-тарбия самара-
дорлигини янада ошириш омили
(И.Жўраев, 17 май).

Юлқа пардалари кўш элементлари
(С.Ахоров, Э.Арзикулов, Т.Тошибов,
И.Эгамбердиев, 17, 20 май).

Жӯрам Эгамберди (Р.Хасан, 17
май).

Айни муддао (О.Мадаев, Ш.Тошибир-
зеев, 17 май).

Тил одоби – дил офтоби (Б.Каримов,
17 май).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Фанлар академияси фа-
oliyati, иммий-тадқиқот ишларини
таскил этиши, бошқариши ва моли-
лаштиришини янада такомиллашти-
риш чора-тадбирлари тўғрисидағи қарори
(18 февраль).

Март

Шешлар тарбияси – стратегик ма-
сала (М.Куронов, 1 март).

Ўқиға деган билан иш битмайди ёхуд
қандай қилиб ўқувчиларини фаол
китобхонга айлантиргарни хусусида
(Д.Нормуродова, 11 март).

«Насими Наврӯз» Навоий ижодида
баҳор талқин (Б.Ражабова, 18 март).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ўрта маҳсус, касб-хунар
таълими мусассасалари фаолиятини
янада такомиллаштириш чора-тад-
бирлари тўғрисидағи қарори (18 март).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Тошкент ахборот техноло-
гиялари университетининг фаолияти-
ни янада такомиллаштириш чора-тад-
бирлари тўғрисидағи қарори (18 март).

Мактаблардан мактублар (К.Турсун-
ов, Н.Эшонкулов, 3 июня).

Инсон манзаралари ўқувчиларга но-
ваннавий дарс (А.Абдиев, 3 июня).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Маданият ва санъат со-
ҳасини янада ривожлантириш ва та-
комиллаштиришга доир чора-тад-
бирлар тўғрисидағи қарори (3 июня).

Мактаблардан мактублар (К.Турсун-
ов, Н.Эшонкулов, 3 июня).

Инсон манзаралари ўқувчиларга но-
ваннавий дарс (А.Абдиев, 3 июня).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Жисмоний тарбия ва омма-
вий спорти янада ривожлантириш
чора-тадбирлари тўғрисидағи қарори
(7 июня).

Хаёт даражаси ва сифатини юқ-
салтиришининг янги босқичи миллий
ва дунё таҳжигасига таяниб (А.Мавру-
лов, 7 июня).

Шароит бор, аммо ундан қанчалик
самарали фойдаланиммоқда? (З.Ма-
датова, 10 июня).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Навбатдан ўйлаган, из-
лаган ва топган ҳакиқатлари (Ч.Низо-
миддинова, 10 июня).

Маънолар ёғилар оҳангларидан
(У.Расулов, 14 июня).

467019 нафар битириувчи таълим-
нинг навбатдаги босқичини қаерда да-
вом этиришини билади(ми?) (А.Умарку-
лов, 14 июня).

Ўзимирни фожеадан асрайларик!
(У.Кодиров, 14 июня).

Ватанимиз тақдирни ва келажаги
йўлида янада ҳамжихат бўлиб, қатъ-
ият билан ҳаракат қиласлий.

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ихтимой барқарорликни таъминлаш-
тириш» тадқиқати (А.Сайид, 14 июня).

Мактаб кутубхоналари бири очик,
бира ёлик (У.Мейлиев, 14 июня).

Болаларни мактабга сифатли тай-
блаш бунда нодавлат мактабгага тав-
лим мусассасаларининг роли ортоқоқда
(Н.Эрхонова, 12 апрель).

Ўқувчини, аввало, фикрлашга

казини ташкил этиш тўғрисидағи
қарори (21 июнь).

Олий таълим ривожида янги бос-
қич (С.Муммединова, 21 июнь).

Лафз (Б.Фозиддинов, 21 июнь).

Муаммонинг мураккаб, аммо яго-
на ечими (Ш.Тўраев, 21 июнь).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси хузурда
Ўзбекистондаги Ислом маданияти
марказини ташкил этиш чора-тад-
бирлари тўғрисидағи қарори (24
июнь).

Мактаб раҳбари лавозимига қан-
дай малака талаблари белгиланган?
(Ш.Хўжакулов, 24 июнь).

Кичинча хоккейчи (Ч.Низомиддино-
ва, 28 июнь).

Июль

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ўзбекистон Республикаси
Фанлар академияси хузурда
Ўзбекистондаги энг янги тархи
бўйича жамоатчилик кенгаси фаоли-
ятини ташкил этиш тўғрисидағи қарори
(1 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Республикада ахборот
технологиялари соҳасини ривожлан-
тиш учун шарт-шароитларни туб-
дан яхшилаш чора-тадбирлари
тўғрисидағи фармони (1 июль).

Жисмоний ва маънавий етук-
чиликни ташкил этишини мактаба
тўғрисидағи фармони (1 июль).

Президент Шавкат Мирзиёевнинг
«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳарака-
тигининг IV курултойидаги нутки (1
июль).

Малакали кадрлар тақиқслиги
янги ўқиға тайёрларлик жараба-
ни қандай ҳад этилмоқда? (А.Содиков,
5 июль).

Фуқаролар билан мулоқотнинг са-
марали тизими очималаб муаммолар-
нинг халқи этилишига хизмат киляпти
(О.Очилова, 5 июль).

Ёш олимнинг тадқиқоти иқтисодий
фойда келитириб, экологик муаммолар-
нинг хизмат киляпти (О.Содиков,
5 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ёшлар оид давлат сиё-
сати самарадорлигини ошириш ва
Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаоли-
ятини кўллаб-куватлаш тўғрисида-
ғи фармони (8 июль).

Академия лицеяларининг ўқу-
рода дастурлари уларни ишлаб чиқида
кўллаб омиллар эътиборга олини за-
руд (И.Жўраев, И.Саломов, 12 июль).

Раҳбар масъулиятли бўлса, шико-
ятга ўрин қолмайди (Ф.Корабеков, 12
июль).

Шарт-шароит, имконият бир хил
ёхуд нега ота-оналар фарзандини ўз
худудидаги эмас; бошқа мактабга бе-
ришини хоҳлаёттани сабаблари хусусида
(З.Мадатова, 15 июль).

Тест ёдлаш – билим олиш эмас
(М.Қаюмова, 15 июль).

Навоий нечта жарнда ижод қил-
ган? (С.Олим, 19 июль).

Абигуриент «кроссворд» очмасин!
(О.Нуруллаева, 22 июль).

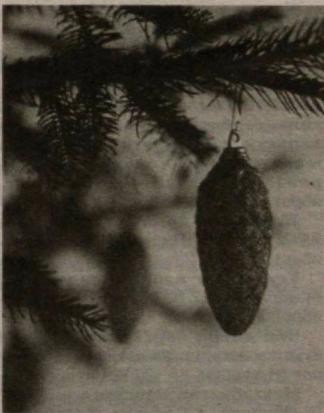
11 ёшли Жавоҳир Синдоров Шах-
мат бўйича ҳалқаро мастер (IM) талаби-
ни бажарди! (Х.Нишонов, 22 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Ўзбекистон Республикаси
Президентининг истиқболли ёш пе-
дагог ва илмий кадрларни мактаба-
сини ошириш «Истедод» жамғарма-
си фаолиятини янада такомиллашти-
риш тўғрисидағи фармони (29 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Олий маълумотли мута-
хассисларни тайёрлаш сифатини оши-
рища иқтисодиёт соҳалари ва тар-
мокларининг иштироқини янада кен-
гайтириш чора-тадбирлари тўғриси-
дағи қарори (29 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Маънавий-маърифий иш-
лар самарадорлигини ошириш ва со-
ҳан ривожлантириши янги босқичча
кўтариш тўғрисидағи қарори (29 июль).

Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг «Тошкент вилояти Чирчик

Yilning eng yaxshi o'qituvchisi

Кайфият – дарсда мұхим омил

Үртасирик тұманидагы 1-мактабнинг немис тили фаны үкітүчесі Анастасия Ли ҳар бир мавзуны шеър, күшик ва ўйнлар ердамыда қызықарлы үтишга интилади. Мисол учун, 6-сinf үківчиларининг ўшинни хисоб олиб, у дарсда көптөк, түрли юмшоқ ўйнінчолар ва құнноқ құшиқтардан фойдаланады. Муалима қызықтың әңдада үківчиларининг мавзуны қайда даражада ўзлаштырыши кайфияттың қамбаратас болғылғы деб қысблайды.

Шу бойынша үківчилар кайфияттың аниқлаш үчүн құйидагы стикерлардан фойдаланады:

«Болажонлар, кайфияттың яхши ми?» деб сұрайди. Ким кайсы стикерни күтартса, уннан кайфиятты шұнға мослигінін билип олади.

Мохир педагог «Йилнинг энг яхши үкітүчесі – 2017» күрік-танловиниң республика босқичида нотаныш синфе «Singer» мавзусыннан үтди. Дар-

са ижодий әндешеги сабабли, үківчилар билан осонғина тил топиши. Бу жиҳат ҳақамлар ҳайяты әзтиборидан четда қолмади. Муаллим үківчиларни иккі гурухта бўлиб, 1-гурухни «Моцарт», 2-гурухни «Бетховен» деб номлади. Ўйга вазифаны сўраш жарабаиди котоқдан фойдаланади. Кимга котопкот оиласа, үкітүчичи айтган сўзини немис тилига таржима қилиши сўралди. Янги мавзуни туширища эса гурух иштирокчилари «Кластер» усули әрдамида «Singer», яни «Қўйламок» сўзини таърифлаши.

— Устозим Татьяна Калмикова немис тилини турли ўйнан ва құнноқ құшиқтар ердамыда үргаттани боис, бу фанни жуда осон үрганғанман, — деди Анастасия Ли. — Иш фолиятимни бошлаган күнимоқ болажонларга мурракаб мавзуларни туширища шу каби методлардан фойдаландиди. Муалим қызметтеги әңдада үкітүчеси иккиси үкітүчеси бола хотираасига тез муҳрланади. Мультиплатформа қархамонанды томонидан ўқилган матнни тушиши осон кечади. Аудиодиск үкітишининг коммуникатив әндешуви талабларига кўра, дарс жарабаини янада самарали ташкил этишга, үківчиларининг чет тилларни осон ўзлаштыришига ердам беради.

Гулоз ОРИФЖОНОВА,
«Ma'rifat» мухбири

Карши шаҳридан 25-мактабда «Умумий ўрта таълим мактаблари-да табиий ғанларни үкітишининг замонавий методологияси: муаммо ва ечимлар» мавзусида вилоят амалий-службый семинари бўлиб үтди. Тадбирда туман(шахар) ҳалқ таълими бўлимларининг методистлари, физика, география, биология, кимё фаны үкітүчилари иштирок этди.

Инновацион дарслар үківчилар билимини бойитади

Семинарнинг ялпи йығилишида вилоят ҳалқ таълими бошқармаси мутасадди ходимлари, методистлар ҳамда үківчиларининг табиий ғанларни үкітишида интерфаол усулларни қўллашга оид маърузалари тингланди. Сўнгра педагоглар ноанъанавий очиқ дарсларни кузтиши. Шунингдек, мактабда фаолият юритаётган «Ёш табиатшunoslar» тұғарғы альбоми томонидан ташкил этилган «Сүв — ҳаёт манба» мавзусидаги ижодий ишлар билан танишилдилар.

Үків-семинар давомиде иштирокчиларга үківчилар билимида аникланған бўшликларни бартараф этишида лаборатория ва амалий машгулотларни тўғри ташкил этиш, дарсларда инновацион технологиялардан самарали фойдаланиш бўйича тавсия берилди.

Севин ОЧИЛОВ,

Кашқадарё вилоят ҳалқ таълими бошқармаси табиий ғанлар методисти

— Дада, кеча келтиргандан китобингизни ўқиб тугатдим, «Адашган маймун»ни. Яна шундай эртак китоб олиб келинг. Балиқчамнинг тангачаларини тезроқ жойжига кўйишм керак...

Бу — саккиз ёшли Гулранг-бегимнинг истаги.

Билимига ишонган педагог

Күёш оламни ёритгани каби, устоз дилларни ёритади. Ангренлик Юлия Сисоева ҳам ўзининг тиришқоклиги ва изланувчаниги билан ҳамкаслари ўртасида хурмат топган. Шириңсўёлиги боис, шогирдлари меҳрини қозонган. У шаҳардаги 33-мактабда үківчиларга инглиз тилидан сабоқ беради.

Машгулларни ноанъанавий тарзда, қызиқарлы ташкил этиши сабабли, ўғил-қизлар хорижий тилин ўрганишга катта қызиқиши билдиримокда. У дарсни қызиқарлы диалог ёки матн билан бошлаб, аввал үківчилар фикрини ўқиб олишга одатланган. Ҳар бир мавзуга оид қўшимча матн ва аудиомаш топиб, болалар қобилияти, ёши ва дунёқарашига мослаб кўллади.

Ўківчига тил ўргатишида дарслар билан чекланмаслик керак. Замонавий педагогик технологиялар ва қўшимча адабиётлардан фойдаланиш самара беради, — деди «Йилнинг энг яхши үкітүчеси — 2017» республика кўрик-танлови галиби, ҳалқ талими аюлочиси Юлия Сисоева. — Ўківчига чет тилини ўргатиш давомида ўша ҳалқ тарихи ва маданияти ҳақида ҳам маълумот бериш лозим. Бу билан уннинг билимни янада мустахкамланади. Ўківчани мавзуга қызиқтириш учун «Listen and guess» (Тингла ва ўйла), «Funny pictures» (Қызиқарлы расмлар), «Spot the mistake» (Хаттони топ), «Tell your story» (Ўз хикоянгизни айтинг) каби усуллардан фойдаланади.

«Tell your story» усулида ўкітүччи савол бериб, жавобини хикоя, қўшиқ ёки шеър шаклида ифода этишини сўрайди. Ўківчилар ўз ижодий қарашлари ва билимидан келиб чиқиб жавоб кайтаради. Бу методда синф үківчилари иккиси гурухга бўлинади. Кейин мавзу доирасида фикр-муҳозаалар айтилади. Биринчи гурухдаги болалар рақибингин синтаксик ва фонетик ҳатосини топади. Масалан, 1-гурух «My hobby» (Менинг чин дўстларим), 2-гурух «My friends» (Менинг чин дўстларим) мавзусида фикрини баён этади. Агар «My hobby»га бўш вақтда

Yilning eng yaxshi o'qituvchisi

шуғулланадиган ишлар эмас, кундаклик вазифалар айтилса, хато хисобланади. Ёки гапларнинг болганиши ва услубий камчилликлар ҳам тузатилади. Мулоқот тарзида кечадиган дарс болаларни мустакил фикрлашга, чет тиляда гапиришга ва гапни тўғри тузишга ўргатади.

Педагогик технологиялар кўлланган дарсларда ўқитувчи үківчиларга эркинлик мухити яратиб, ўз фикрини баёни этишига имкон беради. Мисол учун, «Сўзлар савати» методида саватта атамалар ёзилган қоғозалар тескари килиб жойлаштирилади. Ўқувчи чиқиб, улардан бирини танлайди. Унда ёзилган атамани сўзлариз, ҳаракат билан ифодалаб беради. Бошқа үківчилар шу сўзни топади. Бу метод ёд олинган сўзларни таракорлашда ўз самарасини беради.

Ўкітүччининг бу каби ўзига хос иш услуги «Йилнинг эн яхши үкітүчеси — 2017» республика кўрик-танловидаги иштирокида ҳам кўл келди. Айниқса, қиска муддатда намунали дарс ўтиши маҳорати ҳақамлар әзтиборини тортиди. Педагог юкори синф үківчиларга мос, ноодатий технологияларни кўллади.

Шоира БОЙМУРОДОВА,
«Ma'rifat» мухбири

Китобсевар болалар байрами

Сергели тұманидагы 300-иҳтинослаштирилган давлат умумтаълим мактабининг 2-“А” синфида ана шундай китобсевар 30 нафар ўғил-қиз таълими олмоқда. Дарсларда доим ноанъанавий усул ва методлардан фойдаланадиган педагог Сайёра Собирова үківчиларни китоб ўқиши қызиқтириши ўзига хос иш тутади. Синфонида үківчилар ўйда чизиб келган балиқ суратлари осилган бўлиб, болалар энди ўқиган эртак, ҳояялари номи ёзилган қоғозчаларни балиқ тангачаси ўрнида ёпишишири керак.

Янги йил байрамига бағишиланган тадбир зуқко үківчилар турли номинациялар бўйича тақдирланганни билан ёдда қолди. Гап шундаки, устоз үківчиларга кузги таътил даврида ўзига хос топширик берган эди. Яны, болалар ўзлари ўқиган куз ҳақида шеър, хикоя ва қатраларни кўлда кўчириб, расмлар билан безаб китобча ясасди. Байрам тадбирида барча үківчилар турли номинациялар бўйича тақдирланди.

Суратда байрам тадбиридан лавҳа акс этган. Бурхон РИЗОҚУЛОВ олган сурат.

2017-yil 30-dekabr, № 104 (9065)

Йилни ларзага солган кашфиётлар

Йил якуни — амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилишининг айни пиласи. Xўш, 2017 йил қандай оламшумул кашфиётлар билан тархига муҳраломоқда? Янгиликлар орасидан энг сараларини оммага ҳавола этиши билан ном қозонган «Тите» журнали бу сафар ҳам йил давомидек қилинган юзлаб ихтиларниң порасмий рӯйхатини эълон қилиди.

«Эй, Жибо»

Ушбу рӯйхат бошида мулокот кила оладиган робот турибди. Чиндан ҳам, 2017 йилни «Роботлар йили» бўлди десак муболага бўлмайди.

Айниқса, «Amazon» ҳамда «Google» компаниялари шахсий робот ишлаб чиқарашда илдамлаб кетди. «Темир одамлар»нинг ташки қўрниши турлича бўлса-да, асос ўша-ўша. Мазкур замонавий роботлар худди тирик организмдек галиришиниз билан ёқида, тўғрироғи, «Уйғонади». Аммо «Жибо» уларга ўшамайди. «Pixar» киностудияси фильмлари қаҳрамонларини эслатувчи катта юмолак, бошли ва юзли бу робот ўз хиссиятларини анимацион тарзда ифодалай олади. Ундан узоқроқда турган бўлсангиз ҳам, бир оғиз «Эй, Жибо» деб чакирангиз кифоғ — ўша заҳотиёғ сиз томонига ўтирилиб қарайди, кўнглигиниз кўтариш учун рақс тушиши, киқиrlab кулиши мумкин. Шу жихатдан у аввали роботлардан фарқ қиласи ва инсонларга кўпроқ ўшади. Бир қарашда галати ўйиндоқек тасаввур ўйготидан робот сал ўтиб одамсифат машиналарга бўлган муносабатингизни ўзгаририди.

«Жибо» янгиликлар ҳақида қисқача маълумот бериб, яхшигина фотосурат-

га олади. Фойдаланувчиларга яна бир қатор масалаларда кўмак берishi мумкин. Бу эса унинг «мураббий»лари — олимларга боғлиқ. Компаниянинг тиҷорий ишлар бўйича вице-президенти Мэтт Ревининг таъкидлашича, «Жибо» ҳозир такомиллаштириш босқичида: тез орада мукаммал ҳолатга келтирилади.

Кўзи ожизлар учун «eSight 3»

Дунёда миллионлаб кўзи ожиз инсонлар бор. Улар одатда у ёқ-бу ёқка ҳаракатланиш учун ҳасса ёки етакловчи воситалардан фойдаланади. Табиийки, бу воситалар баърир кўз ўрнини боссолмайди. «eSight 3» кўзйигани айнан шу максадда яратилди.

Янги ихтиро кўзойнеклар дунёсида ўзига хос «порглаш» бўлди. Бемор уни кўзига таққани ҳамонок, кўзойнек юқори сифатли видео тасвирини ёзиб олади ва контраст, катталаштириш ва турли алгоритмлар ёрдамида сўйир кишилар ҳам кўра оладиган даражадаги манзараларни ҳосил қиласди. Кўзи ожиз кишилар «eSight 3» ёрдамида спорт билан шугуланиши ҳам мумкин. Албатта, юқори имконияти, тезкор ва ихчам ҳажмадига курилманнинг нархига унча-мунча ҳамён дош беролмайди. Шу боис, ишлаб чиқарувчи компания вакти-вакти билан чекланган грантлар эълон қилиб, шу билан кам таъминланган беморларга ҳам кўмак бермоқчи.

Таъкидлаш жоизки, «eSight 3» фойдаланувчилари кундан-кун ортиб бормоқда ва уларнинг сони ҳозир мингдан зиёд.

«Парҳезбоп» музқаймок

Хилма-хил таъмга эга, мазали,

реклама • эълон • реклама • эълон•реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон • реклама

Тошева Дилдора Абдулмажоновнинг 10.00.11 — Тил назарияси. Амалий ва компьютер инженеристикаси ихтисослиги бўйича «Зооним компонентни мақолаларнинг лингвокультурологик хусусиятлари» маъズусидаги (филология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ҳузуридаги илмий даражасалар беруви DSc.27.06.2017.Fil.19.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 5 январ куни соат 10:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: Тошкент шахри, Университет кўчаси, 4-йч. Тел/факс: (0-371) 246-63-58; e-mail: idtida@nazorai.edu.uz

Гаибназаров Сунатилла Баходиржановичнинг 02.00.14 — Органик моддалар ва узар асосидаги материаллар технологияси ихтисослиги бўйича «Махаллий ҳомаше асосида юқори самараи барқарорлаништириччарни шилаб чиқиш» маъズусидаги (техника фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент кимё-технология институти ҳузуридаги илмий даражасалар беруви DSc.27.06.2017.T.94.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 6 январ куни соат 10:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 100011, Тошкент шахри, Алишер Навоий кўчаси, 32-йч. Тел/факс: (0-371) 244-79-17, 244-79-20; e-mail: txxi_info@mail.ru

Азимова Нодира Шойим қизининг 03.00.04 — Микробиология ва вирусолагия ихтисослиги бўйича (биология фанлари бўйича) «Целлюлозали ҳомашёларни Trichoderma harzianum мицелияла замборуғ ёрдамида микробиологик қайта шилаш» маъズусидаги фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси ЎзРФА Микробиология институти ва Ўзбекистон Милий университети ҳузуридаги илмий даражасалар беруви DSc.27.06.2017.B.38.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 5 январ куни соат 10:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 100011, Тошкент шахри, Алишер Навоий кўчаси, 32-йч. Тел/факс: (0-371) 244-79-17, 244-79-20; e-mail: txxi_info@mail.ru

Миржамолов Мирзиёддин Хайрийдиновичнинг 13.00.04 — Жисмоний тарбия ва спорт машгулотлари назарияси ва методикаси ихтисослиги бўйича «Ўзбекистондек жисмоний имконияти чекланган ўкуучиларини маъсус жисмоний тайёрларини оширишининг педагогик механизmlарни такомиллаштириш» маъズусидаги (педагогика фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти ҳузуридаги илмий даражасалар беруви DSc.27.06.2017.Red.28.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 9 январ куни соат 16:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 111709, Тошкент вилояти, Чирчик шахри, Спортчилар кўчаси, 19-йч. Тел/факс: (0-370) 717-17-71, 717-27-27, 717-17-76; e-mail: uzditi@uzditi.uz

мухими, кам калорияли музқаймок, ейиш қандай ёқимли. Бор-йўғи 360 калорияли «Halo Top» музқаймоги билан ортиқча вазн муаммоси ҳақида қўйиришга хожат қолмайди. Ишлаб чиқарувчи компания бошқарувчиси Жастин Вулвертон ўз маҳсулотини ҳеч иккиланмай «табии фод маҳсулот» деб атади.

Чиндан ҳам, музқаймок оқисларга бой, аммо унга калорияси ногла тенг бўлган бирор ширадор модда кўшилган, натижада унинг кам калориялилиги таъминланган. Шунингдек, ноодатий музқаймок таркибидаги шакараси миҳни ва канд спирти мавжуд. Бу маҳсулоти соглом овқатланиш режимини бузмаган ҳолда истемол килишининг ҳар доим ҳам имкони булавермайди. «Halo Top» есангиз, бу муаммо ўз-ўзидан бартарафа этилади. Зоро, парҳада юрган инсонлар мева, сабзавот ўрнига шу музқаймокни бехавотириши бўйиши мумкин.

«Halo Top» музқаймоги АҚШ бозорини яшин тезлигига эгаллаб олди. Унинг харидоририлк кўрсаткичи кисқа фурсатда 2 500 физога ўсиб, йилнинг энг бозори чаққон маҳсулотларидан бирига айланди.

Қаҳва учун «Ember» идишшаси

Бир марта бўлса-да қаҳвадан таъб кўрган киши унинг асл таъми ичимликининг ҳароратига боғлиқ. Олимларнинг айттишича, бу «инжик» ичимликининг энг яхши ҳарорати атиғи 37 сония сакланиб туради.

— Мазкур далил менга доим мантиқизи бўйи туюларди, — дейди «Ember Technologies»нинг Лос-Анжељосдаги фирмалари бош директори Клей Александер. — Шу боис, бу муаммони ҳал этишига қарор қиласди. «Марко» сонияларни кўпайтириш бора-

сида изланишлар олиб бордик. Ниҳоят, «Ember» пўлат идишшасини ихтиро килдик.

Оқ қерамика билан қолланган идишга ўрнатилган маҳсус дастур чой ёки қаҳва ҳароратини бир соат давомида саклаб туради. Агар ликопча-зарядка вақтга саклаши мумкин.

Янада «аккли» смартфон

«Apple» компанияси тақдим этган «iPhone X» смартфони 2017 йилнинг энг шов-шувли янгилигига айланди. Компания масъул ходими Дэн Риччионинг эътироф этнанича бор: «iPhone X» бу — орзунинг рўйбаги чиқиши.

— Мен унинг дизайнига қараб шуни илғадими, компания яратмасига бўлган олий маҳсулот айнан шу модель бўлса, ажаб эмас, — дей ўз хиссиятларини яшимраганди ўшандада вице-президент Д.Риччио.

Смартфон бежиз миллионлаб харидорларга маъқул келиб, минглаб иш-қибозлар орзусига айланмади. Гап шундаки, «iPhone X» ҳар тарафа экрандан иборат дунёдаги энг мурракаб сиљукчан смартфонидир. Унинг процесори кўшимча реаликка мослашибирган, камераси эса смартфонни мустакил блоклаб, ўз соҳиби юзини танидиган даражада «аккли».

Компания мазкур янги смартфонда «Home» тұгмасидан воз кечишига қарор килди. Аввалорқ мутахассислар «iPhone 7»дан кулоқчин(наушник)лар учун ахлатилган 3,5 миллиметрли жойни олиб ташлаганды. «Apple»нинг дизайннерлик ишлари бўйича директори Жонатан Айв ушбу ҳолатни «келажак-и жобий назар» дей баҳолаган.

Ирова ТОШМАТОВА тайёрлади.

Юсупалиева Гулнара Акмаловнинг 14.00.09 — Педиатрия. 14.00.19 — Клиник радиология ихтисосларни бўйича «Болаларда суруккали вирусли гепатитларини клиник-эхографик диагностикаси» маъзусидаги (тиббёт фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Тошкент педиатрия тиббиёт институти ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Pb.29.01 раҳамали илмий кенжаш асосидаги бир марталик илмий кенгашининг 2018 йил 10 январ куни соат 13:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 100140, Тошкент шахри, Юнусобод тумани, Богишамол кўчаси, 223-йч. Тел/факс: (0-371) 262-33-14, e-mail: tashpmi@gmail.com

Баҳрамов Ойбек Баҳтияровичнинг 05.09.05 — Куриши материаллари ва буюмларни ихтисослиги бўйича «Куриши материаллари структураси ва хоссалари тадқиқотининг нур-оптикаий методологияси» (техника фанлари бўйича) маъзусидаги докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Тошкент архитектура-куриши институти, Тошкент темир ўйл мұхәнислары институти, Самарқанд давлат архитектура-куриши институти ва Наманганд мұхандислар-куриши институти ҳузуридаги илмий даражасалар беруви DSc.27.06.2017.T.11.01 раҳамали илмий кенгашининг 2017 йил 30 декабр куни соат 14:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 100011, Тошкент шахри, Алишер Навоий кўчаси, 13-йч. Тел/факс: (0-371) 241-10-84, 241-80-00; e-mail: tagi_atm@edu.uz

Иштаев Жаевлон Мавлонбоеевичнинг 13.00.04 — Жисмоний тарбия ва спорт машгулотлари назарияси ва методикаси ихтисослиги бўйича «Тезкор кун — спорт турларида спортчиларнинг портлочи ҳаракат қобилиятини шаклланишинг методологияк асосларни тақомиллаштириш» маъзусидаги (педагогика фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти ҳузуридаги илмий даражалар беруви DSc.27.06.2017.Ped.28.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 9 январ куни соат 14:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 111709, Тошкент вилояти, Чирчик шахри, Спортчилар кўчаси, 19-йч. Тел/факс: (0-370) 717-17-71, 717-27-27, 717-17-76; e-mail: izditi@izditi.uz

Джуманиязов Умрек Илхамовичнинг 08.00.13 — Менежмент ихтисослиги бўйича «Давлат-хусусий шеркичилиги асосида ўй-жой куришиши соҳасидаги корпоратив бошқарув механизмларни тақомиллаштириш» маъзусидаги (ихтисодёт фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент давлат ихтисодёт университети ҳузуридаги илмий даражалар беруви DSc.27.06.2017.I.16.01 раҳамали илмий кенгашининг 2018 йил 5 январ куни соат 14:00 даги мажлисисда бўлиб ўтади.

Манзил: 100003, Тошкент шахри, Ислом Каримов кўчаси, 49-йч. Тел/факс: (0-371) 232-64-21, 232-60-03, 239-01-49

Байрам олмалари

«Қачон кеч киаркин-а? Қачон иккى латта қопдаги пахта олмалар түгайди? Қани эди, бирор пүримроқ харидор келсаю, шартта ҳаммасини күттарасыга сотиб юборсам... Ҳов анати амакини чакирсамкан! Йўқ, узум растасига бурилди-ку! Нима, одамлар олма емай қўйдими? Энг ширин мева шу-ку!»

Ўн иккى-ўн уч ёшдаги чиллашири, эсқигина чопонига ўранири, иккى қўлини енглари ичидаги устма-уст, кўйган болакайнинг хаёни ўзида эмас. Нуқул жавдидрайди. Якка илинжি тезор, харидор топсанга шу олмалардан кутулса, байрамга тайёрлансан... Қолларига авайлаб жойланган олмалари ҳам болакайнинг ўзига ўхшайди — мунғайлан, совқотган, қоп тиркисидан оламга олазарак термулаётгандек. Кўринишидан сал мундайроқ бўлганни билан тишлаганда қарсллайди, ҳар тишламда оғиз ширин-нордон аралаш шарбатга тўлади. Онаси кузда арzonни сотилиса, болаларим киши чилласида нима ейди, деб иккى қоп олмани лойсу-вок бостирида асраганди. Эндичи, бўёни йангийил, дастурхон бе-затилмаса, тилёрас ширинлигу ши-миш-шимб охиро сўрилиб түгайдиган конфетлар бўлмаса, байрам та-тириди!

Абдуғани бозорчи билан марказдаги деҳқон бозоригача етиб олишиб ниш мўлжаллаб, тонг коронгисида йўл торгтан боланинг кўзлари кирт-кирт очилиб-ёплади. Оёкларидан заҳ ўтиб, бармоқларини ачиштиради. Энсасигача бостириб кийган қалпоғининг куя еган жойларидан гувиллаб изгирин киради. Олови ланғиллаётган сомсаҳоналарига мўлтираб қараркан, корни ҳам ноҳуш гуди-раб қўди, сўлагини күлт этиб юта-ди. Бу ёқда қоллар ҳали тиккайиб

Хикоя

турибди. Ённадаги бошка дехқонларнинг кирмизи, атлас нақши, кўлда айлантирилганда чўғед ёнадиган олмаларига суқланиб-суқланиб қарайди, ўзиники кўзига гаридан фарид кўринади. Шарта кишлокақ қайтсамкан? Фотима билан Зухрага ялтири-юлтири зарқоғоз, онаси ёзб берган рўйхатдаги нарсаларни олиб бормаса, байрам нима бўлади? Ахир, бугун йангийил-ку!

— Олма қанча бўлди?

— А? — дўйриллаган овоздан боланинг ҳуши жойига қайди. Қаршисидаги басавлат, чарм кўлқопли амакини кўриб аввалига хиёл довдиди, сўнг ўзини босиб, донадана қилип нархи айтди.

— Ие, мунча қиммат! Эви билан айт! — амакининг бодомковоқ кўзлари яна ҳам қисиди, бир-иккى олмани олиб, кўлида айлантириди, бурнига яқинлаштириб, хидлади. — Ярим қопингта ўн минг сўм! — деди кўйин чўнчагига қўн сукби.

— Йўғ-е, амаки, — деди бола ҳудуди қопларини қимdir ўғирлаб кетадигандек маҳкам ғангаллаб. — Бўлмайди, бозорда энг арzonни ме-ники-ку! Бундан арzonини тополмай-сиз. Олаверинг, пулнингизга ачин-майтиси.

— Э, қанақа савдогарсан, а? Буларинг мөхмон олдига кўйишга ҳам ярамайди-ку! Болалар эрмак қилиб, еб юрар дегандим-да! Ўзинг билан тагин, дей амаки ёлғондан иккичу одимлаб. — Мехмон есин-да буни, амаки! Уялтиримайди, олаверинг, — деди бола ҳудуди катталардек салмоқлаб.

— Берсанг, ола кетай. Қара, бо-

зорда нима кўп — олма кўп. Зиёнинг кетмасидан сотақол, — деди амаки зўрма-зўраки илхайиб.

— Йўқ, амаки. Майли, бошқадан олаколинг. Бу нархга сотолмайман. Онам билан сингилларимга нима дейман кейин?

Бозор пишмаслигини сезган амаки ҳам кўп ижикламай бошқада дехқоннинг олдига йўргалади.

Бола иккилаби қолди. Кўз олдиндан уйда гулқозларни кутаётган эгиз сингилларни, иккى қоп олманинг пули билан қищдан чишини ўйлаб, йўлга термулаётган онаси, сандал устидаги очиқ куроқ дастурхон, токчада ўйинчоклариз шумшайб турган, ранги уйинчан арча ўтди. Кечгача сотолмаса-чи? Байрам қандай ўтади? Ўртоги Бахромларнинг ўйида курка сўйиляпти, Абдурашидинида беданадан қовурдик пишириларкан, иккиси ҳам уйининг шифтига жимирлаб турувчи тасмаларни илиб ташлабди. Томоғига ачқимтир нарса қадалди. Агар ярим қопни сувтекин нархга сотса, онаси ранжиши аниқ. Майли, байрам ўша шириниллариз, потти таомларисиз ўта қолсин. Фақат онаси йиғламаса, бас! Фотима билан Зухрага бирор баҳона топар...

Болакай тушгача копини аранг яримлатди. Сувук ҳам суюк-суюгига зиркиратар, тишлари тақиллани сари, пахтагига маҳкамроқ ўнарди. Тонгда у билан баравар келганларнинг ярмидан кўлини копини буклаб, кўлтиғига қистирганча, бозорхалтапарининг кўзини тўлдириб қишиллоққа қайтган, ун ҳануз иккичу олтишлаб ўғирлабди. — Мехмон кеп кетолиб, ҳалак эди. Йўқ, байрам байрамдек ўтади, ҳали уларнинг ўйларидан ҳам димоқни қитик-

ловчи ош-овқат тайёрланади, Фотима билан Зухра пастак шифти хонани зарқозларга тўлдириб, онасига кўмаклашадилар, ақасининг пахталигини, лойга бўккан этигини тозалаб, дахлизга киритиб кўядиради. Кечки ўн иккигача ҳаммалари дастурхон гирдида қиқир-қиқир кулиб, сұхбатлашадилар, хотираида элас-элас сақланиб қолган отаси ҳакида онаси қизиқ гапларни сўзлаб беради. Телевизорда соат ўн иккигача чалинганида, онаси энг аввал болаларининг катта-катта одамлар бўлишини, кейинги йилни ҳам шундай шод-хуррамликда кутиб олиши сўраб, ўзиға фотиша торади. Ҳаммаларининг диллари аллакандай энтикиб, гўё эртадан янги њаёт бошланадигандек ҳушчакча куладилар, бир-бирларига ҳазиллашадилар.

Болакайнинг хира шууридан шу манзаралар ўтаркан, бирдан ток ургандек сесканди. Йўқ, байрамни шумшайб кутиб олиш ярамайди, ҳаракат қилиш керак! Олмаларнинг ҳаммаси сотилиши шарт! Болакай ўз-ўзига нималарнидир пичирлаб, қолларининг оғзини қайриб, атроғга қаради, сўнг кўлларини оғзига карнай қилганча бакириди:

— Кеп қолинг, ширин олма, кар-силдик олма! Охир қолди! Сотаману катаман! Кеп қолинг!..

Чарос НИЗОМИДДИНОВА

Янги йил кечик масин!

ката одамнинг энтикиб бўшида турини қаранг? Нима ўзгаради... Эртага бўнги кун давом этади, холос. Оғриниб ўрнимдан кўзгаламан ва... хона шифтида ялтири-юлтири килип турган зарқозларга лоқайд бокаман. Ўғилча «бўривой», қизим «қўёнча». Хотин кўлига енга кийиб, дуҳовхати патнисида алламбало пишириклар кўтариб нариги ўйга кириб кетади. Бутун дунёнинг ташвиши шу бечорага тушган-дек. Шошиб-суриниб юргулайди. Ўнча-мунчага кайфиятини бузилмайди бугун. Бошқа пайт бўлганида «Ётман яллайиб, манг, сабзини артаверинг хеч бўлмаса», деб бир неча марта бе-зовта килган бўларди. Бугун эса сира ундан гап йўқ: кувониб, чопқиллаб юриди.

Тумов таъсир килиб, димоғим битиб, бошим бир тошнадик тошдай қарахт ўтирибман. Мени уйғотган акамнинг эса чопон устидан зарқозни шарфайдай ўрб олганни ҳам фалати кўринаётар.

Ташқариладим. Аср намозига ташорат оләтган бобом кўринди. Илиқ сувнинг тафтидан билакларидан

буғ кўтарилади. «Ўзингга шукр, шунча қилиб кўйганингга шукр!» Шу сўзларни айтиб гудранаётган бобомнинг менги кўзи туши.

— Ха, ўринбой, калла пишидими-а? Мана, янги йил ҳам кеп котпи...

— Ха, яхши... — дейман фижиниб. «Сизга нима, бобо, янги йилми, эски йилми? Тўқонда бўлсангиз. Нима кизиги бор-эй?», дегиларим келадио, индамайман.

— Дада, Махмудни каранд: «Корбоғи бозининг кишлокоқ кемайди. Булут келганда кен ухлаб қолгандинг. Бу йил келмайди — кўролмайсан», деяпти...

— Эй, бор-эй, бошимни қотирма. Корбобосиз қолганим йўқ! — дейман эркаланиб шикоят билан келган кизчамга. У тумтаби қолади.

— Нега болани жеркийсан? Бугун байрам бўлса...

— Ўзи сенга бир гап бўлганими?

— бобом менга хезалниб кўз ташлайди.

Гўё у кишининг гапини эшитмагандек ҳўмрайиб, тўғрига қараб ўтираман.

Кишининг бир тутам куни ҳам соб бўлди. Кеч кирди.

Аёлимнинг кун бўйи елиб-

юргурни ҳисобига безалган

дастурхонга қараб туриб баттар ажабланаман. «Е, пир-ай! Нима бунча вахима?» Бирор шаҳзода ташриф буорадим кулбандга, ўринбой? Нима бунча дөв-даска? Миллион йиллардан буён айланадиган фурсат соати биринчи марта 12 ни кўрсатмайди-ку, ахир?! Кўрсатсанчи? Нима бўлти? Ойларнинг номи йўқ замонларда ҳам яшаган-ку одам боласи? Е мен ўзи шундай ичи кора одаммани, мановларнинг боладай кувонини қаранг, кап-кatta одамлар. Дастурхон ўртасида сўнгни арча. Ёниб ўгич чироклари ҳам бор: лип-лип, лип-лип...

Тўрда бобом билан отам, берироқда онам ўтирибди. Аҳам бутун бола-бакрasi билан кўчиб келган. Телевизорда Тошкентни кўрсатади: бу бир бизниклирга тегмаган экан-да... Шаҳар кўчалари, ясан-тусан килган аёллар, бобалар, корроболар, бир гала коркуз...

* * *

Ўринбойнинг феълини биламан. Шу боис, дастлаб унинг ўйига кирдим. Ўтирибди хўмрайиб, «Берман кел, ошна», дедим эшик оғзида тик турганча. Келинг бобойлар-

нинг «Ўйга кир», деганига ҳам қаррамай, бир лукма торти тик холимда оғизга ташладим.

Ўринбой ўрнидан турди. Икковлон ҳовлига чидик. Ўринбой юқоридаги холини айтиб роса минғирлади. Фалсафа сўди. Индамай эшишиб турдим. Сўнг...

— Ўринбой, неча ёшдасан, ошна, хисоблаб юрибсанми? — дедим салмоқлаб.

— Меним?.. — деди у пешонасини тириштириб. Мен у неча ёшдалигини ростдан ҳам унугтаним, деган хаёла газибормадим. — Ўринбой, неча ёшдасан, ошна, хисоблаб юрибсанми? — дедим салмоқлаб.

— Меним?.. — деди у пешонасини тириштириб. Мен у неча ёшдалигини ростдан ҳам унугтаним, деган хаёла газибормадим. — Ўринбой, неча ёшдасан, ошна, хисоблаб юрибсанми? — дедим салмоқлаб.

— Ўринбойнинг оғзида ҳайрлашдим. Анча юргач, ортимдан, коронғиликдан ўринбойнинг шодлиликами, гуссагами тўлиқ, аммо ҳаяжонли садоси келди:

— Сенга катта раҳмат, ошна!

Байрам ўринбойнинг юрагига энди кириб келайтган эди. Кувониб кетдим.

Шодмон ЖУМАЕВ

Tuyu'u

— Хабаринг борми, тур ўрнингдан! Бугун янги йил кириб келади-ку, ахир!?

— Ростданим?.. Кейин нима бўлади?

Эх! Бу қандай байрам бўлди-я, ўзи? Юзлари совуқ-да бўғриқкан, ховлиқкан калп-

2017-yil 30-dekabr, № 104 (9065)

Юксак марраларга ўрганиб қолдик

Йилнинг ilk ойи — январь одатда теннис бўйича йирик мусобака — Мельбурн шахрида кечадиган Австралия очик чемпионати (Australian Open) билан бошланади. Шу боис, келинг, дастлаб тенис беллашуварини ёдга оламиз. Австралиядага ўтказилган мусобакада швейцариялик Рожер Федерер ва америкалик Серена Уильямс фалаба қозонди.

Парик шахрида 28 майдан 11 июня кадар давом этган «Ролан Гаррос» турнирида эса анчадан бўён омади юриши маётидан испаниялик Рафаэль Надаль хамда латвилик тенисчи Елена Остапенкова тенг келадигани топилимади. Улкан тенис кортларида ilk бора финала чиқсан Елена финалда руминиялик С.Халепни доғда қолдириди.

3—16 июл кунлари Буюк Британия пойтахти Лондонда кечадиган Уимблдон турнирида яна швейцариялик Рожер Федерер зафар кучди, аёллар ўтасидаги мусобакада бу сафар испаниялик Гарбине Мугуруса бош соврини соҳибаси бўлди.

Ноҳоят, 28 августдан 10 сентябрарча ўтказилган АКШ очик чемпионатида (Нью-Йорк) яна испаниялик Рафаэль Надаль барча рақибларидан устун келди. Аёллар баҳсларидаги американлик Стивенс юртодан М.Кизни ортда қолдириб, бош совринга сазовор бўлди.

«Спорт маликаси» — тенис бўйича юртимиз ўшлари ўришаётган ютуклар хам эътиборга молик. Хусусан, ёш тенисчиларимиздан Ясмина Каримжонова, Одил Каримов ва Жўрабек Каримов «кашф» этилди. Улар Қозогистон, Малайзия каби мамлакатларда кечган нуфузли мусобакаларда бош совринни юлга киритиб, мутахассисларимизда ишонч ўйғотди. Шунингдек, тажрибали ракеткачимида Денис Истомин Профессионал тенисчилар уюшмаси (ATP) Хитойда ўтказган халқаро турнирида, 1-ракамли аёл тенисчилар Сабина Шарипова Хитойда ўтган халқаро турнирида, Нигина Абдураимова эса

Грузияда Халқаро тенис федерацияси ташкил этган мусобакада бош соврин соҳиби бўлди.

«Милионлар ўйни» мусобакалари, шубҳасиз, ҳар бир йилни ранг-баранг қарама-қаршиликлари билан безабед бериади. 2017 йилда хам бу «анъана» давом этди. Дастилб 4 январдан 5 февралгача Габонда Африка миллатлар кубоги бўлиб ўтди. Финалда Камерун терма жамоаси мисрлик футболчиларни енгib (2:1), китъада тенгизлигини исботлади. Аммо чемпион терма жамоанинг 2018 йилги жаҳон чемпионатига чирокмагани ачинчалир холдири.

Йилнинг бу борадаги иккинчи воелиги 17 июндан 2 юнгга қадар Rossiya кечадиган «Конфедерациялар кубоги»dir. Бу минтақанинг ёнг яхши терма жамоалари иштирокидаги мусобака финалида амалдаги жаҳон чемпионини немислар Жанубий Америка кубоги соҳиблари чилиликларни кичик

хисоб(1:0)да енди. Финалдаги омадисизлик Чили терма жамоасига кейинчилик ҳам жиҳдий таъсир этди ва улар «ЖЧ — 2018»нинг финал боскичига чиқомлади.

Умуман, мундиялга бормайдиган терма жамоалар орасида деярли ярим финалда ўйнага муносиб Голландия ва Италия, шунингдек, Камерун, Чили, Узбекистон, Эквадор ва АҚШ сингари кучли жамоалар бор. Бу сарапал баҳслари чинчакам драматик руҳда ўтганини, терма жамоалар сифат борасида тобоба тенгглашиб бораётганини билдира-

ди. Табиийки, Ўзбекистон миллий терма жамоасининг бу йил ЖЧ ўйланимасига ҳар қочонгидан-да кўпроқ яқин келганини, ёнг сўнгги дақиқаларда ўрганиб қолганимиз — омадисизликка учрагани хисобли болаларни ёдидан чикмайди..

Бокс ҳақида ёзиш биз — ўзбек журналистларига икки карра ёқимили. Боси, ўзимизнинг спортилар ўришган ютуклари қаламга оламиз. 2017 йилда (25 август — 3 сентябрь) бокс бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатига Германиянинг Гамбург шаҳри мезониник килди. Табиийки, ушбу нуфузли мусобака ўзбекистонлик чарм кўлқоп соҳиблари иштирокисиз ўтмади. Жумлападан, 69 кг.гача вазн тоифасида Шахрам Фиёсов барча рақибларини ёнгив, олтин медалга сазовор бўлди. Шахрам финалда дунёнинг ёнг кучли «бокс мактаби»га эга Куба вакили Ронъель Иглисианс кумуш медаль билан чекланиши маҳбур қўйди ва чемпионатнинг «Ёнг яхши боксчи»сига атталган совиринга ҳам эга бўлди.

Шунингдек, Ҳасанбой Дўсматов,

Жасурбек Латипов ва Икболжон Холдоров кумуш, Санжар Турсунов ва Бектемир Меликзўёнин бронза медални юлга киритиб, Ўзбекистон терма жамоасининг 90 га яқин мамлакат орасида умумжамоа хисобида фахрли 2-ўриндан жой олишини тасминлади.

2017 йил ўзбек миллий кураш тарихидан ёрқин саҳифа бўлиб қолади. Жорий йил сентябрь ойида Туркманистонда бўлиб ўтган Осиё олимпия кенгаши Биш ассамблеяси йигилишида ушбу миллий спорт турнири Осиё ўйнлари дастурига киритиши ҳақида карор килинганни, яны 2018 йили Индонезияда бўлиб ўтадиган XVIII Осиё ўйнларида китъамиз спортилари ўзбек миллий кураши бўйича ҳам ўзаро беллашиши барчамизга гурур бағисланади.

Май ойида Термиз шахрида кураш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти сорвени учун Ҳаким ат-Термизий хотирига бағишишган XIII ҳалқаро турнир бўлиб ўтди. Сўнгра мамлакатимиз ёш полвонлари Эронда ўзбек миллий кураши бўйича ўшлар ўтасидаги ўтказилган Осиё чемпионатида муносиб иштирок этиб, 3 олтин ва 1 кумуш медални юлга киритди.

Йилнинг бу борадаги иккинчи воелиги 17 июндан 2 юнгга қадар Rossiya кечадиган «Конфедерациялар кубоги»dir. Бу минтақанинг ёнг яхши терма жамоалари амалдаги жаҳон чемпионини немислар Жанубий Америка кубоги соҳиблари чилиликларни кичик

лакатидан келган полвонлар 15 вазн тоифаси бўйича курашди. Якунда юрдошларимиз 10 олтин, 6 кумуш ва 5 бронза медаль жамгарди.

Президентимизнинг шу йил 2 октябрда «Кураш» миллий спорт турнири янада

ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори эса курашсев ҳалқимизни янада руҳлантириб юборди. Бу воқеилидан бирор олдин, 2017 йил 3 июнда Президентимизнинг «Жисмоний тарбия ва оммавий спортини янада ри-вожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори кабул қилинганди.

Шахматчиларимизнинг улкан ютуклари янада салмоқли. Нодирбек Абдулсатторов, Жавохир Синдоровларнинг халқаро майдонда кўлга кириттан улкан ютуқларига профессионал шахматчиларининг ҳам ҳаваси келади.

Эсингизда бўлса, аслида шахматдаги омадли юриши эстафетасини Сарвиноз Курбонбовева бошлаб берганди. Унга март ойида Халқаро шахмат федерацияси (ФИДЕ) халқаро гроссмайстер унвонини тақдим этганди. Орадан бирор ўтиб, шахмат бўйича жаҳон чемпиони Нодирбек Абдулсатторов хам халқаро гроссмайстер деб тан олинди. Тўрт ярим ёшидан шахмат билан шугулланбай келётган Жавохир Синдоров эса тоифасида 88-Конгрессида халқаро шахмат устаси унвони билан тақдирланди. Бу воқеалар тарихда ўчмас из маснадида ташкил этилди.

Ўзбекистон факат халқаро ареналарда ўришган ютуқлари билан эмас, балки халқаро мусобакаларда мезонлик қилиш борасида ҳам намуна бўлмокда. Инчунин, 2017 йил мобайнида юртимизда кўплас жаҳон ва китъя чемпионатлари, жаҳон кубоги боскичлари, гран-при баҳслари юксак тарбияни билан ташкил этилди.

Тошкентда бадий гимнастика бўйича

жаҳон чемпионатида терма жамоамиз аъзоларидан Амирбек Тўраев, Даниил Ким, Муниса Каримова ва Умидхон Ҳасанова ўз вазн тоифасида 3-ўринни эгаллади. Самбо бўйича Россияда ўтказилган жаҳон чемпионатида спортичиларимиз 1 кумуш ва 3 бронза медални кўлга киритди.

Ўзбекистон факат халқаро ареналарда ўришган ютуқлари билан эмас, балки халқаро мусобакаларда мезонлик қилиш борасида ҳам намуна бўлмокда. Инчунин, 2017 йил мобайнида юртимизда кўплас жаҳон кубоги боскичлари, гран-при баҳслари тарбияни билан ташкил этилди.

Тошкентда бадий гимнастика бўйича жаҳон кубоги боскич, бокс бўйича Осиё чемпионати, шахмат бўйича 8—18 ёшли ўйил-қизлар ўтасида Осиё чемпионати аъзолари 8 олтин, 12 кумуш ва 9 бронза, жами 29 медални кўлга киритди, дзюдо бўйича Гран-при туркумига киравчи халқаро турнир, кўл жанги бўйича Осиё очик чемпионати (унда юрдошларимиз 10 олтин, 7 кумуш ва 13 бронза медалга ўришиди), «Сув париси» FINA жаҳон кубоги боскич, сув спорти турлари бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатида вакилларимиз 1 олтин ва 1 кумуш медалга сазовор бўлгани, Руминияда ўтказилган шахмат бўйича болалар ўтасидаги ўтказилган жаҳон чемпионатида ўтказилган жаҳон чемпионатида ўтказилган жаҳон кубоги ва параканоз бўйича Осиё очик чемпионати бўлбай ўтди. Бундай халқаро мусобакалар Фарғона, Наманган, Қашқадарё вилоятларида ҳам ўтказилганидан хабарингиз бор.

Ҳа, тобора поёнига этиб бораётган 2017 йилда ўришган натижалар — ютук ва галабалар ҳалқимизга бемисл куч ва гайрат бағишлади. Үкишга, меҳнат қилишга, қаддимизни янада тик тутиб, олга интилиб яшашга ундали. Спорт ҳамиша тинчлик ва дўстликни тарғиб этиши, унга ошно бўлган киши асло кам бўлмаслиги бу йил ҳам ўз исботини топди.

Зоҳиджон ХОЛОВ,
«Ma'rifat» мухабири

Муҳтарам устоз Муқаддас СОЛИХОВА!
Сизни тавалуд айёмингиз билан самимиз муборак бод этамиз! Ушбу таълим даргоҳида кўп йиллар меҳнат қилингиз. Шу давр мобайнидаги машақкатли фолиятингизни қадрлаймиз. Ўкув ишлари бўйича дитектор ўринбосари сифатида ёш авлодни тарбиялашдаги катъиятингиз, тартиб-интизомингиз кар бир ўқитувчига ўрнақ бўлади. Сизга баҳт-саодат, мустаҳкам соғлиқ, узоқ умр тилаймиз!

Хурмат ва эхтиром билан

Тошкент шахри Сергели туманидаги
300-ИДУМ жамоаси ва шогирдларингиз.

«ELXOLDING»

ILMIY ISHLAB
CHIQARISH
BIRLASHMASI

20 YIL TA'LIM SOHASIDA

«ELXOLDING» ilmiy ishlab chiqarish birlashmasi jamoasi mamlakatimiz ta'lif tizimida mehnat qilayotgan o'qituvchi va murabbiylarni, vatanimiz kelajagi bo'lmish yoshlarni va barcha vatandoshlarni kirib kelayotgan

Yangi 2018-yil bilan

samimiyl qutlaydi!

Barchangizga mustahkam sog'lik-salomatlilik, ta'lif va tarbiya sohasidagi fidokorona faoliyatizingizda muvaffaqiyatlar tilab qolamiz.

Yangi 2018-yil har bir xonadonga farovonlik, baxt-saodat va a'llo kayfiyatlar olib kelsin. Yurtimizda doimo tinchlik barqaror bo'lsin!

«ELXOLDING» ilmiy ishlab chiqarish birlashmasi jamoasi respublikamizda bilimdon, intellektual salohiyatli yoshlarni tarbiyalashga hamda mamlakatimizning farovonligini va iqtisodiyotini yuksaltirishga o'z hissasini qo'shayotganidan g'oyatda baxtiyor.

Bizning manzil:
Samarqand shahri,
Gagarin ko'chasi, 36-uy.
Tel.: (0-366) 234-22-72;
234-22-13, 234-25-13.
E-mail: elxolding@bk.ru
www.elxolding.uz

Maҳsulotlar sertifikatlanган, Xizmatlar licenziyalangan.

Ma'rifat

TA'SIS

ETUVCHILAR:

O'zbekiston Xalq ta'lifi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus
ta'lif vazirligi, O'zbekiston
Ta'lif, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Bosh muharrir Husan NISHONOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrdra 0067-raqam bilan ro'yxatga ollingan.
Indeks: 149, 150. Г-1215. Tiraji 33732.

Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qo'qoz bichim A-3. Bahosi sotuvda erkin narxa.

TELEFONLAR:
qabulxona — 233-50-55;
kotibiyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

«Ma'rifat»-dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririylar ruxsati
bilan amalga oshirilishi
shart.

Tahririylarga kelgan
qo'lyozmalar tagriz
qilinilishi va muallifiga
qaytarilmaydi.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasи.
Korxonalar manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

O'zA yakuni — 23.25 Topshirildi — 00.45

MANZILIMIZ:
100083, Toshkent shahri,
Matbutchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:
Mahsat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchi muharrir:
Hulkar TO'YMANOVA.
Navbatchi:
Dilmurod DO'STBEKOV.

1 3 4 5 6